

V. Określenie misji LGD

Przystępując do opracowania lokalnej strategii rozwoju, należy określić misję, a następnie cele i działania, składające się na ogólny program funkcjonowania i rozwoju objętego nią obszaru. Stosunek misji do celów i działań można przedstawić w postaci tzw. piramidy celów.

Diagram: Piramida celów

Wyznaczenie kierunku rozwoju obszarów objętych strategią wymaga określenia głównego celu, zwanego misją. Realizacji misji służyć mają zdefiniowane przez LGD cele strategiczne, zaś ich urzeczywistnienie uwarunkowane jest osiągnięciem określonych celów szczegółowych, co następuje wskutek realizacji zaproponowanych działań. Takie hierarchiczne uporządkowanie celów wraz z określeniem spajającej je myśli przewodniej pozwala na zastosowanie właściwych środków prowadzących do pożądanego rezultatu.

Lokalna społeczność LGD „BUD-UJ RAZEM” rozpoczęła opracowanie kierunków rozwoju od wyznaczenia misji stowarzyszenia.

Misją LGD jest działanie na rzecz zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich, poprzez dążenie do poprawy jakości życia na terenie gmin: Będków, Budziszewice, Czarnocin, Grabica, Moszczenica, Tuszyn i Ujazd z uwzględnieniem rozwoju turystyki, rekreacji i kultury oraz aktywizację mieszkańców LGD i wzmocnienie kapitału społecznego.

Określona misja Stowarzyszenia opierać się będzie na wzmacnianiu potencjału społecznego, wspieraniu powstawania miejsc pracy w branżach pozarolniczych, co w rezultacie przyczyni się do poprawy jakości życia na terenie gmin biorących udział w programie.

Wizja stowarzyszenia opiera się na wypracowaniu koncepcji i realizacji działań zmierzających do utworzenia wyróżniającego się, skoordynowanego terenu o walorach turystycznych z rozwiniętą siecią informatyczną, cechująca się wysoką integracją społeczną.

Działaniem priorytetowym LGD stanie się opracowanie koncepcji rozwoju turystyki w oparciu o szlak konny im. mjr Hubala z uwzględnieniem zachowania dziedzictwa kulturowego, historycznego i przyrodniczego.

VI. Spójność specyfiki obszaru z celami LSR

Za cele główne LGD „BUD-UJ RAZEM” w niniejszym dokumencie zakłada:

- Poprawę jakości życia z uwzględnieniem turystyki i rekreacji na obszarze LGD w tym: podnoszenie jakości i promowanie produktów i usług oraz produktów rzemiosła tradycyjnego, wspieranie przedsiębiorczości, powstawanie pozarolniczych miejsc pracy, rozwój obszarów wiejskich poprzez tworzenie miejsc rekreacji i wypoczynku oraz wykreowanie koncepcji szlaków pieszych, rowerowych i konnych,
- Aktywizację mieszkańców LGD i wzmocnienie kapitału społecznego w tym: rozwój potencjału społecznego poprzez podnoszenie kwalifikacji i kompetencji mieszkańców LGD, tworzenie dostępu do informacji z wykorzystaniem nowych technologii, promocja i upowszechnianie wiedzy o obszarze LGD.

Teren LGD „BUD-UJ RAZEM” wykazuje spójność pod względem przestrzennym, przyrodniczym, geograficznym, kulturowym i historycznym.

Spójność uwarunkowań przestrzennych – geograficznych

Podstawowym elementem mówiącym o spójności obszaru jest jego spójność przestrzenna, terytorialna. Wszystkie gminy wchodzące w skład LGD sąsiadują ze sobą tworząc zwarty przestrzennie obszar, wszystkie gminy zlokalizowane są w województwie łódzkim.

Spójność uwarunkowań przyrodniczych – środowiskowych

Analizowany obszar jest spójny pod względem przyrodniczo – geograficznym. Charakteryzuje się mało urozmaiconą rzeźbą, głównie płaską lub lekko falistą. Teren cechuje się dobrą jakością gleb, przeważają gleby należące do III-IV klasy bonitacyjnej, co sprzyja rozwojowi rolnictwa na tym terenie. Obszar leży w zlewni rzek: Pilicy (III klasa czystości), Bzury (IV-V klasa czystości), **Warty, Dobrzyńki**. Cechuje go małe zagęszczenie zbiorników wodnych, najczęściej naturalnych oczek wodnych występuje w dolinie rzeki Wolbórki.

Komentarz [B27]: Brak klasy czystości rzek na terenie LGD

Kolejnym elementem łączącym ten obszar pod względem przyrodniczym jest występowanie wielu form obszarów ochrony przyrody i krajobrazu. Na obszarze LGD w trakcie projektowania są dwa Obszary Chronionego Krajobrazu: Tuszyńsko – Dłutowsko – Grabiański Obszar Chronionego Krajobrazu oraz „Kołuszkowsko – Lubochniański” Obszar Chronionego Krajobrazu. Istniejącą formą ochrony przyrody na tym terenie jest Obszar Chronionego Krajobrazu „Doliny Wolbórki”. **Ponadto na obszarze LGD występują dwa rezerваты przyrody: „Molenda” i „Wolbórka”.**

Elementem integrującym obszar LGD jest koncepcja szlaku konnego, pieszego, rowerowego. Obecnie Szlak Konny Województwa Łódzkiego wyznaczony jest na terenie ~~dwóch~~ pięciu gmin LGD. Projekt został zainicjowany przez Urząd Marszałkowski w Łodzi. W regionie rośnie zainteresowanie rozwojem turystyki konnej, zatem zakłada się przedłużenie szlaku o kolejne gminy m.in. z terenu LGD. Rozwój turystyki na obszarze LGD „BUD-UJ RAZEM” poprawi sytuację ekonomiczną regionu.

Spójność uwarunkowań społecznych – gospodarczych

Obszar LGD jest typowo rolniczy, zatem większość mieszkańców utrzymuje się z rolnictwa. Teren charakteryzuje się podobną strukturą gospodarstw rolnych, dominują gospodarstwa rolnicze o małej powierzchni (struktura rozdrobniona). Sytuacja gospodarcza na terenie wszystkich gmin jest podobna, korzystne położenie przy ważnych szlakach komunikacyjnych sprzyja rozwojowi działalności gospodarczej. Obszar LGD otwarty jest na pozyskanie nowych inwestorów.

Na terenie LGD funkcjonuje kilka klubów sportowych, domów kultury, bibliotek, placówek edukacyjnych, jednostek straży pożarnej, poradni, ośrodków pomocy społecznej obiekty te wymagają wyposażenia w sprzęt IT, gdyż brakuje komunikacji i integracji społecznej.

Zgodnie z celem głównym, aby zaktywizować mieszkańców obszaru stowarzyszenie planuje stworzyć platformę informacyjną, bazę internetową, strony www dla poszczególnych jednostek społecznych. Ponadto stan infrastruktury społecznej nie jest dobry, zły stan techniczny budynków, skromne wyposażenie świetlic wiejskich, ośrodków kultury, punktów informacji oraz innych obiektów użyteczności publicznej nie sprzyjają aktywizacji mieszkańców oraz zachowaniu dziedzictwa kulturowego i historycznego. Na obszarze LGD zakłada się rozwój infrastruktury społecznej, która powinna przyczynić się do poprawy jakości życia na obszarach wiejskich, integracji mieszkańców oraz podnieść atrakcyjność turystyczną regionu (promocja obszaru).

Spójność uwarunkowań kulturowych i historycznych

Analizując uwarunkowania historyczno-kulturowe, należy stwierdzić, iż teren LGD odznacza się dużą spójnością.

Obszar posiada bogatą historię, najciekawsze wydarzenia historyczne zostały opisane przez A. Kamińskiego w książce „Kamienie na szaniec”, również W.S. Reymont inspirował się w swojej twórczości artystycznej lokalnymi obrzędami, zwyczajami, życiem na wsi. Mieszkańcy silnie związani są z kulturą, tradycją swojego regionu, dlatego do dnia dzisiejszego starannie pielęgnują tradycje, obrzędy, obyczaje, regionalną kuchnię przekazując z pokolenia na pokolenie. Ponadto region może poszczycić się bogatą działalnością artystyczną, imprezami kulturalnymi, które w połączeniu z dobrami materialnymi (obiektami sakralnymi, zespołami dworsko-parkowymi, miejscami pamięci itp.). stworzą spójną ofertę turystyczną. Odpowiednie działania z zakresu promocji np: tworzenie stron internetowych, folderów, mapek, wyposażenie w odpowiedni sprzęt infrastruktury społecznej oraz organizacji pozarządowych m.in. kół gospodyń wiejskich, zespołów ludowych, pomogą w osiągnięciu postawionych celów przez LGD.

Sytuacja społeczna na terenie LGD przedstawia się następująco :

Jednostki społeczne na obszarze LGD „Bud-Uj Razem”

- Zespół Szkolno – Gimnazjalny w Będkowie, skupiający: Przedszkole z filią w Rzeczkowie, Szkołę Podstawową, Gimnazjum; Zespół Szkół w Budziszewicach, w skład którego wchodzi : Szkoła Podstawowa, Gimnazjum; ; Szkoła Filialna w Rękawcu, Punkt Przedszkolny w Rękawcu, gminne boisko sportowe w Józefowie Starym wyposażone w budynek socjalny (toaleta, prysznice); Zespół Szkolno – Gimnazjalny w Czarnocinie (gimnazjum, szkoła

podstawowa, przedszkole), Szkoła Podstawowa w Szynczycach, Zespół Szkół Rolniczych w Czarnocinie, Gminna Biblioteka Publiczna w Czarnocinie; 2 przedszkola, 2 szkoły podstawowe, 2 gimnazja (Gmina Ujazd),

- Gminna Biblioteka Publiczna w Będkowie, Budziszewicach, Ujeździe (oraz 3 biblioteki szkolne), Czarnocinie; Gminny Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji w Ujeździe, Gminne Centrum Informacji w Ujeździe, GOK w Ujeździe, Os. Niewiadów

- Międzyszkolny Uczniowski Klub Sportowy „APIS” (Gmina Będków), Ludowy Klub Sportowy Będków, Klub Sportowy Zjednoczeni Budziszewice, Ludowy Klub Sportowy w Czarnocinie, Ludowy Uczniowski Klub Sportowy „Tęcza” przy Zespole Szkół Rolniczych w Czarnocinie, Ludowy Uczniowski Klub Sportowy przy Zespole Szkolno-Gimnazjalnym w Czarnocinie, Uczniowski Ludowy Klub Sportowy przy Szkole Podstawowej w Szynczycach (Gmina Czarnocin), Uczniowski Klub Sportowy „Orlik” przy Szkole Podstawowej w Ujeździe, Klub Sportowy „Stal” (Klub posiada stadion mogący pomieścić 1000 kibiców, Gmina Ujazd),

- Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej (SP ZOZ) – Gminny Ośrodek Zdrowia oraz Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Będkowie, Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Będkowie, Poradnia Rodzinna oraz Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Budziszewicach, Gminny Ośrodek Zdrowia oraz Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Czarnocinie, Gminny Zakład Opieki Zdrowotnej oraz Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ujeździe, Gminna Spółdzielnia „Samopomoc Chłopska” w Ujeździe,

- Powiatowy Bank Spółdzielczy oddział w Będkowie, Powiatowy Bank Spółdzielczy w Budziszewicach, Powiatowy Bank Spółdzielczy w Tomaszowie Maz. Filia w Czarnocinie,

- OSP w Będkowie, Zacharzu, Rzeczkowie, Prażkach, Drzazgowej Woli, Sługocicach, Kalinowie, Rudniku, Budziszewicach, Rękawcu, Bieżywodach, Czarnocinie, Dalkowie, Grabiej Woli, Tychowie, Zamościu, Szynczycach, Rzepkach, Woli Kutowej, Budach Szynczyckich, Kalskiej Woli, Woli Kutowej, Ujeździe.

- W gminie Tuszyn zinstytucjonalizowaną działalność kulturalną prowadzi Miejski Ośrodek Kultury, Sportu i Turystyki w Tuszynie. Obok głównej siedziby mieszczącej się w Tuszynie przy ul. Noworzogowskiej 20A, gdzie swoją siedzibę ma także Miejska Biblioteka Publiczna. Ośrodek posiada oddział filialny w Tuszynie - Lesie. Ponadto na terenie dzielnicy Tuszyn Szpital i terenach sołectwa Kruszowa, Głuchowa, Wodzinka, Modlicy, Woli Kazubowej działają świetlice wiejskie. Na terenie gminy Tuszyn działa 15 organizacji pozarządowych, w tym 12 jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej. Organizacje pozarządowe to m.in.: ZHP Chorągiew Łódzka Komenda Hufca Tuszyn, Uczniowski Międzyszkolny Klub Sportowy

"Tuszyn", Miejski Klub Sportowy 2000 Tuszyn, Stowarzyszenie Regionalne "WOLBÓRKA" w Tuszynie, Stowarzyszenie "KROKUS" Abstynencki Klub Wzajemnej Pomocy, Uczniowski Ludowy Klub Sportowy przy Szkole Podstawowej i Gimnazjum w Wodzinie Prywatnym, Stowarzyszenie Sportowe "HETMAN", Stowarzyszenie "Wszyscy Razem Ku Przyszłości" - "In Corpore Pro Futuro", Polski Związek Wędkarski, Jagiellonia Oldboye, Ludowy Uczniowski Międzyszkolny Klub Sportowy „TUSZYN”, Klub Sportowy „FENIX TEAM” Tuszyn Strong Man, Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów: Koło w Tuszynie, Okręg w Piotrkowie Trybunalskim, Koło w nr 10 w Tuszynie – Lesie, Stowarzyszenie Tuszyn Naszych Marzeń, Stowarzyszenie na Rzecz Ekorozwoju i Aktywizacji Wsi „Dolina Dobrzyńki”. Straże Pożarne (12 jednostek OSP): w Tuszynie, Tuszynie-Lesie, Mąkoszynie, Wodzinku, Kruszowie, Szczukwinie, Syskach, Głuchowie, Górkach Dużych, Jutroszewie, Modlicy i Woli Kazubowej. W systemie krajowym działają jednostki z Tuszyna, Szczukwina i Wodzinka.

- Działalnością sportową oraz upowszechnianiem kultury fizycznej, sportu i turystyki na terenie gminy Grabica zajmują się kluby sportowe: Młodzieżowy Klub Sportowy „Grabka” i Uczniowski Klub Sportowy „Grab” oraz Ludowe Zespoły Sportowe. Za świadczenie usług podstawowej opieki zdrowotnej na terenie gminy odpowiedzialny jest Gminny Ośrodek Zdrowia w Grabicy. Część mieszkańców korzysta z usług medycznych w przychodniach znajdujących się na terenie miasta Piotrkowa Tryb. oraz ościennych gmin. Na terenie gminy funkcjonuje jedna apteka. W Grabicy działa Gminny Ośrodek Kultury prowadzący zajęcia dla dzieci i młodzieży. W ramach tej działalności prowadzone są zajęcia z języka angielskiego, koła muzyczne i plastyczne. W Brzozie działa Społeczne Gimnazjum prowadzone przez Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Brzoza i Okolice. Ważnym ośrodkiem edukacji jest Szydłów. Działają tu: Technikum Żywności i Gospodarstwa Domowego, Liceum Ekonomiczne, Technikum Mechaniczne, Technikum Hotelarskie, Liceum Profilowane, Zasadnicza Szkoła Zawodowa, Liceum Ogólnokształcące dla dorosłych, Mechaniczna Szkoła Policealna i Ekonomiczna Szkoła Policealna w ramach Zespołu Szkół Rolniczych.

- Na terenie gminy Moszczenica znajduje się: Gminny Ośrodek Kultury i Gminna Biblioteka Publiczna przy ulicy Dworcowej. Ponadto działa kilka organizacji społecznych, w tym: Kapela Ludowa „Tkacze”, Zespół Pieśni Ludowej „Magda”, Dziecięcy Zespół Tańca Ludowego „Wesołe Wełniaczki”, Związek Emerytów i Rencistów, Związek Harcerstwa Polskiego, Klub Honorowych Dawców Krwi – PCK, Gminny Ludowy Klub Sportowy „Włókniarz Moszczenica”, Ludowy Klub Sportowy „Pionier Baby”, Uczniowski Ludowy Klub Sportowy Moszczenica, Koło Polskiego Związku Wędkarskiego.

VII. Uzasadnienie podejścia zintegrowanego dla planowanych w ramach LSR przedsięwzięć

Niniejszy dokument ma charakter zintegrowany zarówno pod względem opisywanego obszaru, jak również doboru celów strategicznych. Strategia opiera się na wzajemnie przenikających się celach. Realizacja każdego ze zdefiniowanych celów przyczyni się do osiągnięcia pozostałych. Podejście zintegrowane dla planowanych przedsięwzięć należy rozpatrzeć w trzech aspektach:

- spójność celów LSR z planowanymi operacjami,
- związek pomiędzy podmiotami sektora społecznego, publicznego i gospodarczego w planowanych do realizacji zadaniach,
- wykorzystania lokalnych zasobów, w tym społecznych, kulturowych i przyrodniczych w planowanych do realizacji przedsięwzięciach.

spójność celów LSR z planowanymi operacjami

Rozwój turystyki realizowany będzie poprzez opracowanie całościowego i wewnętrznie spójnego programu rozwoju turystyki wraz z planem imprez promocyjnych i akcji szkoleniowych. Ponadto zakłada się tworzenie wspólnych szlaków turystycznych powiązujących tereny poszczególnych gmin z walorami przyrodniczymi, atrakcjami turystycznymi i szeroko rozumianą infrastrukturą okołoturystyczną w postaci miejsc parkingowych, przystanków turystycznych, wspieraniu zakładania gospodarstw agroturystycznych oraz opracowywaniu materiałów promocyjnych dla turystów. Zadania planowane i realizowane przez LGD uwzględniają istniejące koncepcje i programy (gminne, powiatowe, wojewódzkie) i organizacji działających na omawianym obszarze, dzięki czemu nie konkurują ze sobą, lecz tworzą logiczne powiązania i wzajemnie na siebie oddziałują, dając efekt synergii. Przyczyni się to do rozwoju obszaru działania LGD, podnosząc tym samym jego atrakcyjność, pobudzając przedsiębiorczość i napływ kapitału.

Planowany kompleksowy system szlaków turystycznych powiązanych z infrastrukturą i szeroką informatyzacją terenu to koncepcja wymagająca oszacowania posiadanych zasobów. Wdrożenie szlaków rowerowych, konnych i pieszych w połączeniu z koncepcjami sąsiednich

LGD oraz wojewódzkim szlakiem konnym w oparciu o turystykę weekendową sprzyja wzrostowi gospodarczemu i aktywności mieszkańców na terenie LGD .

wykorzystanie lokalnych zasobów

Właściwa diagnoza obszaru, zdefiniowanie lokalnych zasobów oraz przeprowadzona przez społeczność lokalną analiza SWOT dla obszaru LGD sprawiły, że zaplanowane przedsięwzięcia wiążą się z wykorzystaniem miejsc, obiektów i obszarów stanowiących dziedzictwo kulturowo-historyczne, przyrodnicze i zwyczajowe. Walory krajobrazowe terenu, w tym kompleksy leśne, zbiorniki wodne stwarzają region atrakcyjnym turystycznie. Zakłada się rozbudowę infrastruktury turystycznej, w tym noclegowej, gastronomicznej, zagospodarowania terenu, wytyczenie szlaków pieszych rowerowych oraz konnych.

Na obszarze LGD odnotowujemy kilka stadnin, ośrodków konnych, co przyczyniło się do powstania na tym terenie fragmentu wojewódzkiego szlaku konnego. W chwili obecnej szlak przebiega przez obszar dwóch gmin LGD. Szlak konny im. mjr Henryka Dobrzańskiego „Hubala”, jest projektem realizowanym przez Urząd Marszałkowski w Łodzi. W związku z zainteresowaniem mieszkańców prowadzeniem działalności typu hodowla koni, nauka jazdy konnej, rozwoju bazy noclegowej, gastronomicznej w tym gospodarstw agroturystycznych, zakłada się przedłużenie szlaku w obrębie wszystkich gmin LGD. W ramach z działania „Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej” rolnicy będą mogli założyć szkółki jazdy konnej, zakup bryczek, stroje dla koni, ogólnie ujmując pomoc będzie przyznawana na usługi związane z rozwojem turystyki konnej - rekreacyjnej, agroturystyki.

Ponadto na obszarze LGD powstaje koncepcja szlaków pieszych, rowerowych i konnego, projekt ma na celu promować dziedzictwo przyrodnicze, kulturowe i historyczne regionu.

Planuje się wsparcie zespołów działających na rzecz zachowania tradycji regionu. Istniejące zasoby przyrodnicze i historyczne, jak zespoły dworskie, obiekty sakralne, układy przestrzenne historycznych wsi, młyny itp. zostaną objęte działaniami w ramach wdrażania LSR. Planuje się, wydanie map, folderów, przewodników itp. dla całego obszaru LGD przedstawiającego bogactwa naturalne oraz obiekty kultury materialnej.

Z działania Małe Projekty zakłada się zakup strojów, wyposażenia dla zespołów artystycznych, twórców ludowych, wsparcie tradycyjnego i artystycznego kowalstwa, stolarstwa, kół gospodyń wiejskich i innych jednostek działających społecznie w celu pielęgnowania i promocji kultury obszaru. Wsparciu podlegać będą również organizowane

imprezy kulturalne, sportowe, festyny, oraz organizacja szkoleń mająca na celu podnieść aktywność mieszkańców w zakresie rozwoju turystyki.

działanie na rzecz podmiotów różnych sektorów

Planowane działania koncentrują się na poprawie jakości życia, poprzez poprawę stanu infrastruktury społecznej i technicznej, gdzie beneficjentami będą zaangażowane jednostki samorządu terytorialnego oraz instytucje kulturalno-społeczne. Wspieranie i rozwój przedsiębiorczości, różnicowanie działalności w kierunku działalności nierolniczej, rozwój życia społeczno-kulturalnego i rozwój turystyki, to przedsięwzięcia dla wszystkich mieszkańców LGD, w tym: osób fizycznych zainteresowanych otwarciem działalności gospodarczej bądź mikroprzedsiębiorców, rolników, domowników, bądź małżonków rolników, organizacji i osób zaangażowanych w rozwój obszaru LGD. Zakłada się, że z pomocy skorzystają grupy młodych ludzi, animatorzy społeczni, co przyczyni się do aktywizacji mieszkańców poszczególnych gmin.

Wśród organizacji, które bezpośrednio działają na obszarze LGD i realizują spójne ze strategią cele wymienić należy:

Cele statutowe stowarzyszenia:

- a) upowszechnianie idei samorządności lokalnej,
- b) zajmowanie stanowiska w sprawach publicznych,
- c) ochrona wspólnych interesów jego członków,
- d) wspieranie działań zmierzających do racjonalnego ukształtowania regionalnego,
- e) koordynacja współdziałania gmin zmierzających do podtrzymania i upowszechniania wspólnych tradycji historycznych, kulturalnych i gospodarczych,
- f) gospodarczych podejmowanie działań zmierzających do gospodarczego i kulturalnego rozwoju regionu
- g) działanie na rzecz ochrony środowiska naturalnego,
- h) podejmowanie wspólnych przedsięwzięć w dziedzinie gospodarki, kultury, ochrony środowiska, opieki zdrowotnej lokalnej oświaty.
- i) wzajemna pomoc, wspieranie inicjatyw w zakresie organizacji działalności rolnej, popieranie drobnej wytwórczości rolnej

Stowarzyszenie realizuje swoje cele przede wszystkim poprzez:

- a) promocję inicjatyw gospodarczych, kulturalnych, oświatowych i ekologicznych,
- b) prowadzenie działalności informacyjnej i wydawniczej,
- c) formułowanie i promocję zbiorowych ofert inwestycyjnych,

- d) współpracę z instytucjami zajmującymi się wspieraniem inicjatyw lokalnych,
- e) wzajemne podejmowanie zadań ukierunkowanych na realizację wspólnie opracowanych przedsięwzięć,
- f) współdziałanie z instytucjami samorządowymi działającymi w kraju i za granicą oraz stowarzyszeniami o pokrewnym programie działania,
- g) współdziałanie z organami samorządu terytorialnego i administracji rządowej,
- h) organizację spotkań informacyjnych i szkoleń,
- i) w ramach swoich możliwości udziela pomocy w celu doskonalenia lokalnej,
- j) działalności gospodarczej
- k) prowadzi współpracę z osobami fizycznymi i prawnymi, które mogą wspomagać Stowarzyszenie.

Właściwy dobór wzajemnie się przenikających celów strategicznych oraz realizacja ujętych w ich ramach celów szczegółowych, które oddziałują na siebie, prowadząc do wypełniania założonej przez LGD misji. W ich realizację, z uwagi na zakres, jak również charakter działań, zaangażowani będą przedstawiciele sektora publicznego, społecznego oraz gospodarczego. Współpraca trzech sektorów doprowadzi do wykreowania lokalnych liderów, podnoszących świadomość i zwiększających integrację mieszkańców, mobilizując ich do nabywania nowych umiejętności, aktywizacji i kreowania prospołecznych oraz gospodarczych postaw, wzmacniających ich samorządność i przedsiębiorczość.

Budżet LGD obejmuje wsparcie wszystkich grup beneficjentów. Zarówno grupy społeczne, organizacje, jak i jednostki sektora publicznego oraz przedsiębiorcy zostaną objęci wdrażaniem Lokalnej Strategii Rozwoju. Gospodarstwa agroturystyczne poszerzą swoją ofertę, a rolnicy być może w turystyce znajdą dodatkowe źródło dochodu. Młodzież, dzieci, kobiety to grupy objęte szczególną uwagą LSR. Wzmacnianie ich potencjału poprzez wspieranie inicjatyw z zakresu organizacji imprez, konkursów, działań promocyjnych, a także wsparcie wyposażenia i infrastruktury społecznej to przedsięwzięcia, których będą beneficjentami. Właściwa infrastruktura społeczna i wykorzystanie lokalnych zasobów przyrodniczych, historycznych i kulturowych wymagają inwestycji. Odnowa i rozwój wsi, w ramach której beneficjentami na obszarze LGD będą głównie samorzady, ma służyć wszystkim mieszkańcom i turystom.

VIII. Uzasadnienie podejścia innowacyjnego dla planowanych w ramach LSR przedsięwzięć

Cechą działań innowacyjnych, obok wprowadzenia nowego produktu, jest nowatorskie wykorzystanie posiadanych zasobów. Strategia opracowana przez LGD zakłada:

- Opracowanie spójnej koncepcji rozwoju dla LGD, w tym utworzenia spójnego systemu szlaków turystycznych, jako oferty turystycznej dla mieszkańców w oparciu o posiadane zasoby jak: przyrodnicze, kulturowe i społeczne. Marka produktu turystycznego, którego to przedsięwzięcie dotyczy zapewne jest dużym, kompleksowym i dającym szerokie możliwości przedsięwzięciem.
- Korelacja szlaku rowerowego, szlaku konnego z naciskiem na rozwój infrastruktury w stadninach i na tworzeniu tego rodzaju działalności pozwoli na uzyskanie wyższych rezultatów, a jednocześnie jest rozwiązaniem o innowacyjnym charakterze. Utworzona w ten sposób oferta turystyczna – swoisty produkt turystyczny wyróżni obszar LGD z sąsiednich terenów.
- Wykorzystanie nowych technologii i upowszechnianie dostępu do Internetu w małych miejscowościach to innowacyjna koncepcja. Z uwagi na niewielkie środki finansowe budżetu LGD, działania te będą również wspierane aplikowaniem o fundusze z innych dostępnych dla LGD programów.

LGD posiada duży potencjał w zasobach ludzkich. Jednak problemem społecznym stało się osłabianie ostatnio poczucie tożsamości lokalnej. Duża migracja mieszkańców do aglomeracji miejskich poświadcza nieskuteczność i niespójność działań społecznych. Aktywizacja mieszkańców, obejmująca kompleksowo wszystkie grupy społeczne i wiekowe zapewni efekty w postaci nowych, nie podejmowanych dotąd działań w ramach turystyki, promocji obszaru oraz odchodzenia od działalności rolniczej i rozwoju przedsiębiorczości.

Innowacyjne podejście na terenie LGD to również kompleksowo opracowana strategia rozwoju, obejmująca zakrojone na szeroką skalę działania, dążące do rozwiązania stałych problemów wsi, a tym samym zmierzające do poprawy jakości życia mieszkańców. Podejmowane dotychczas wybiórcze interwencje nie były w stanie rozwiązać w sposób zadowalający i trwałe istniejących problemów. Dopiero opracowana Lokalna Strategia Rozwoju całościowo obejmująca trudne zagadnienia, pozwala, dzięki pełnej identyfikacji problemów i dokładnej ich analizie, na pełne ich rozwiązanie. Ponadto nowatorskie wykorzystanie zasobów naturalnych i kulturowych z nastawieniem na rozwój turystyki weekendowej i agroturystyki pozwoli na zagospodarowanie niszowego, a więc atrakcyjnego

z punktu widzenia innowacyjności, sektora usług. Istotny nacisk, jaki w LSR położono na informatyzację społeczności lokalnych zapewne wzmocni potencjał społeczny, a co za tym idzie, przyczyni się do integracji społecznej.

IX. Procedura wyboru operacji przez LGD

W ramach realizacji LSR opracowanej przez LGD w rozumieniu przepisów PROW 2007-2013 dla obszaru gmin: Będków, Budziszewice, Czarnocin, Grabica, Moszczenica, Tuszyn i Ujazd LGD będzie działała m. in. poprzez:

- upowszechnianie założeń LSR;
- upowszechnianie informacji o warunkach i zasadach udzielania pomocy w ramach PROW 2007-2013, kryteriach wyboru projektów oraz zasadach naborów;
- ogłaszanie i prowadzenie naborów wniosków z obszaru działania LGD.

Beneficjenci z terenu LGD mogą wnioskować o pomoc w zakresie działań osi IV Leader. Wnioski te mogą dotyczyć:

- projektów kwalifikujących się do udzielenia pomocy w ramach działań osi 3 „Jakość życia na obszarach wiejskich i różnicowanie gospodarki wiejskiej”. W tym przypadku projekty muszą spełniać kryteria wyboru określone w PROW 2007-2013, jak również kryteria określone w LSR przyjętej przez LGD „BUD-UJ RAZEM” i zatwierdzonej przez Samorząd Województwa. Są to działania:
  - Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej;
  - Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw;
  - Odnowa i rozwój wsi.
- projektów przyczyniających się do poprawy jakości życia lub zróżnicowania działalności gospodarczej na obszarze działania LGD, które nie kwalifikują się do wsparcia w ramach działań osi 3 „Jakość życia na obszarach wiejskich i różnicowanie gospodarki wiejskiej”, tzw „małe projekty”.

Wnioski składane do LGD, kwalifikujące się do udzielenia pomocy w ramach osi 4 Leader, mogą dotyczyć tylko działań i projektów zgodnych z LSR. Ich realizacja powinna w możliwie najwyższym stopniu pozytywnie oddziaływać na środowisko, prowadzić do tworzenia nowych

---

miejsc pracy, być zgodna z innymi dokumentami planistycznymi danego obszaru oraz odznaczać się innowacyjnością, przyczyniając się do poprawy ogólnej jakości życia mieszkańców na obszarze LGD.

Tryb postępowania z wnioskiem

LGD stanowiąc swojego rodzaju „instytucję” utworzy biuro, którego jednym z zadań będzie pomoc w wypełnianiu wniosków.

Nabory wniosków będą ogłaszane zgodnie z harmonogramem i w uzgodnieniu z właściwym organem Samorządu Województwa. Informacje o naborze zostaną odpowiednio podane do wiadomości publicznej. Przyjęcie wniosku będzie się odbywać w biurze LGD poprzez wpisanie wniosku do rejestru – załącznik nr 8. Wnioskodawca otrzyma potwierdzenie zarejestrowania wniosku na kopii wniosku poprzez postawienie pieczętki i podpis pracownika biura, który przyjmie wniosek. ~~W momencie rejestracji, pracownicy biura zobowiązani będą do wypełnienia kart oceny formalnej wniosku – karta weryfikacji wniosku – załącznik nr 8.~~

Do oceny wniosku ważne są również data i godzina przyjęcia wniosku na kancelarię biura LGD. Gdy wnioski otrzymają taką samą punktację w ocenie merytorycznej, wniosek, który wpłynął wcześniej jako pierwszy będzie umieszczony na liście rankingowej projektów przeznaczonych do dofinansowania.

~~Gdy wniosek pomimo weryfikacji formalnej, będzie zawierał braki lub błędy formalne, zgodnie z art. 64 punkt 2 Kodeksu Postępowania Administracyjnego, biuro wezwie wnioskodawcę do usunięcia braków formalnych w ciągu 7 dni od daty otrzymania wezwania. Wzór wezwania został zawarty w załączniku nr 8.~~

Procedura wyboru operacji przez LGD

Decyzję o skierowaniu projektu do realizacji podejmuje organ decyzyjny LGD – Rada. Do wyłącznych kompetencji Rady należy analiza i ocena projektu po względem zgodności operacji z LSR. Rada może przy tym korzystać z analiz i ocen niezależnych ekspertów. Zgodnie z Regulaminem organizacyjnym Rady, procedurę wyboru operacji przez LGD zawiera się w procedurze oceny wniosków przez Radę. Przedstawia się ona następująco:

Przedmiot procedury:

Procedura wyboru operacji przez Radę decyzyjną LGD przeznaczonych do finansowania w ramach działania osi IV PROW 2007-2013 „Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju”.

Obszar:

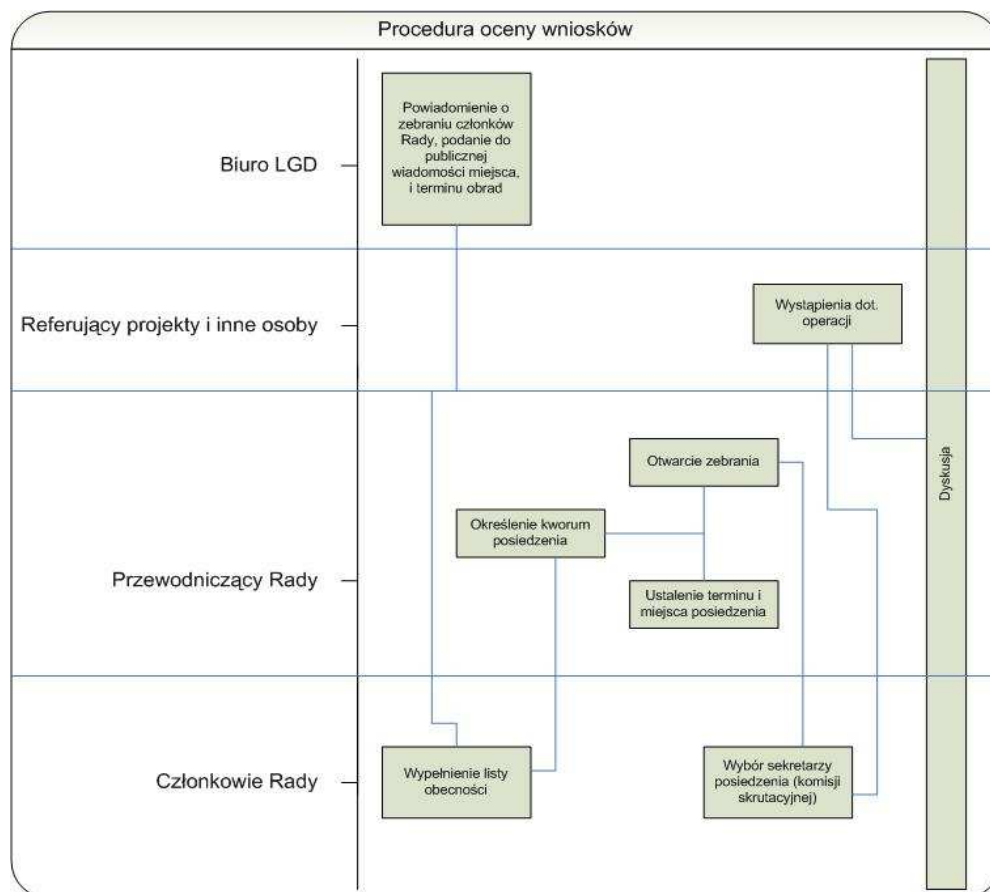
Przebieg posiedzenia Rady opiniującej wnioski złożone do biura LGD.

Funkcja:

Procedura opisuje przebieg posiedzenia Rady LGD zgodnie z porządkiem obrad tego posiedzenia, w tym czynności związane z głosowaniem. Poprzedzona jest ogłoszeniem naboru przez biuro LGD zgodnie z harmonogramem realizacji Leader oraz powiadomieniem członków Rady o miejscu i terminie obrad oraz podaniem tej informacji do wiadomości publicznej.

Przebieg procesu:

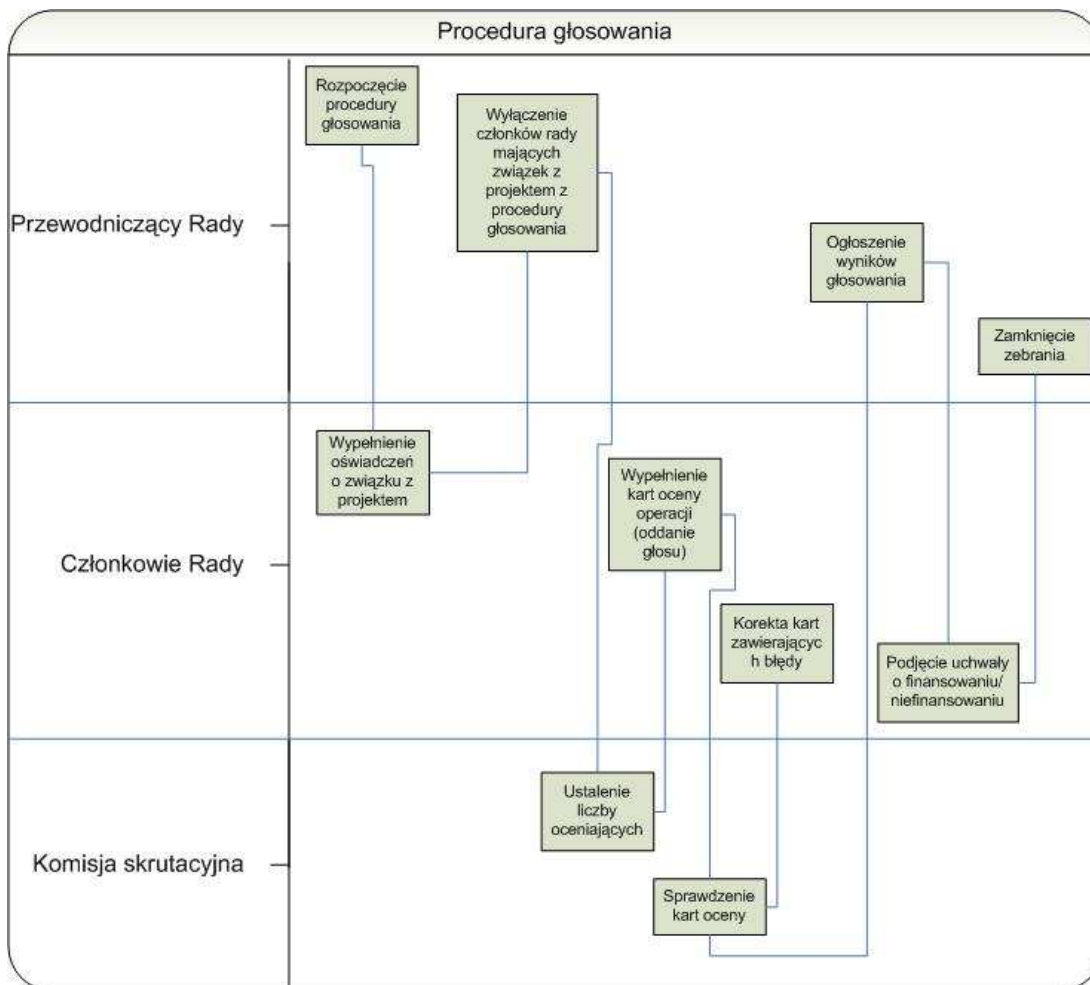
Diagram: Procedura oceny wniosków

Źródło: Opracowanie własne LGD

Diagram: Procedura głosowania członków Rady

Komentarz [u28]: do wymiany

Źródło: opracowanie własne LGD

Opis czynności:

Po zamknięciu naboru, Przewodniczący Rady informuje członków rady o terminie i miejscu posiedzenia w sprawie wyboru operacji do finansowania zachowując termin, co najmniej 7 dni przed terminem posiedzenia, zgodnie z regulaminem Organizacyjnym Rady.

Posiedzenie, według procedury, otwiera Przewodniczący Rady. Jeśli został spełniony warunek kworum (liczba obecnych członków rady na posiedzeniu - co najmniej 1/2), zebranie jest prawomocne. Na początek mają miejsce wystąpienia osób referujących operacje. W dalszej kolejności odbywa się, zarządzana przez Przewodniczącego Posiedzenia, dyskusja. Po tej części obrad, Przewodniczący Rady zarządza przerwę. Na sali zostają tylko członkowie rady. Po przerwie, uczestniczą oni w dyskusji. Następnie Przewodniczący posiedzenia

zarządza głosowanie. Członkowie Rady wybierają spośród siebie dwóch członków Komisji Skrutacyjnej, zgodnie z Regulaminem. Kolejne czynności wykonują radni w związku z głosowaniem.

Zawiera się tu także procedura wyłączenia członków Rady mających związek z przeznaczonym do głosowania projektem. ~~Po podpisaniu oświadczeń, członkowie Rady, którzy mają związek z omawianym projektem zostają wyłączeni z procedury głosowania.~~ Po podpisaniu deklaracji bezstronności, członkowie Rady, którzy mają związek z omawianym projektem zostają wyłączeni z procedury głosowania, dyskusji i oceny projektu. Przewodniczący Posiedzenia określa liczbę głosujących. Członkowie Rady przystępują do głosowania poprzez wypełnienie kart do głosowania. W pierwszej kolejności wypełniają kartę oceny zgodności operacji z LSR. Komisja Skrutacyjna sprawdza karty, jeśli są w nich braki lub błędy, wzywa członka Rady do poprawek. Komisja Skrutacyjna przelicza głosy i podaje do wiadomości Przewodniczącemu Posiedzenia. Przewodniczący ogłasza wyniki. Kolejnym punktem w porządku obrad jest głosowanie w sprawie oceny zgodności operacji z lokalnymi kryteriami wyboru projektów. Radni wypełniają karty do głosowania przyznając punkty określonym operacjom. Następnie punkty te sumują i podpisują się na kartach. Komisja skrutacyjna powtarza czynności związane ze sprawdzeniem kart, jeśli są błędy lub braki, wzywa członków Rady do poprawek. Wyniki głosowania podaje do wiadomości Przewodniczącego Posiedzenia. Przewodniczący ogłasza wyniki. Członkowie Rady odejmują decyzje w formie uchwały. Przewodniczący Rady zamyka obrady.

Tabela: Zakres odpowiedzialności procedury wyboru operacji przez LGD

ZAKRES ODPOWIEDZIALNOŚCI	NAZWA ZADANIA	TERMINY
Biuro LGD	Powiadomienie o zebraniu członków Rady, podanie do publicznej wiadomości terminu, miejsca posiedzenia Rady LGD	Co najmniej 7 dni przed posiedzeniem
Członkowie Rady	Wypełnienie listy obecności	Podczas posiedzenia
Przewodniczący Posiedzenia	Określenie kworum	
Przewodniczący Posiedzenia	Otwarcie zebrania bądź w przypadku braku kworum ustalenie kolejnego terminu i miejsca zebrania	
Członkowie Rady	Wybór sekretarzy zebrania (komisji skrutacyjnej)	
	Wystąpienia osób referujących operacje	
Obecni na zebraniu: Rada decyzyjna LGD, Członek /członkowie Zarządu /mieszkańcy	Dyskusja	

/zaproszeni goście		
Przewodniczący Posiedzenia	Rozpoczęcie procedury głosowania	
Członkowie Rady	Wypełnienie kart oceny operacji (oddanie głosu)	
Komisja skrutacyjna posiedzenia	Sprawdzenie kart oceny	
Członkowie Rady	Poprawki kart oceny zawierających błędy	
Przewodniczący Posiedzenia	Ogłoszenie wyników głosowania	
Członkowie Rady	Podjęcie uchwały o finansowaniu/niefinansowaniu operacji	
Przewodniczący Posiedzenia	Zamknięcie posiedzenia	

Procedura oceny zgodności operacji z LSR

Funkcjonowanie Rady LGD spełnia zasady przejrzystości, demokratyczności oraz jawności podejmowanych decyzji. Radni wybierają projekty do dofinansowania poprzez wypełnienie kart oceny zgodności operacji z LSR – załącznik nr 9.

Procedura wyboru operacji opiera się również na czynnościach Komisji Skrutacyjnej posiedzenia dotyczących każdej operacji, której dotyczy głosowanie. Czynności te odbywają się w określonej kolejności z uwzględnieniem zapisów Regulaminu organizacyjnego Rady – załącznik nr 3.

Przedmiot procedury:

Procedura oceny zgodności operacji z LSR dla członków Rady oceniających operacje.

Obszar:

Przebieg oceny projektów poprzez wypełnienie kart do głosowania podczas posiedzenia Rady decyzyjnej LGD.

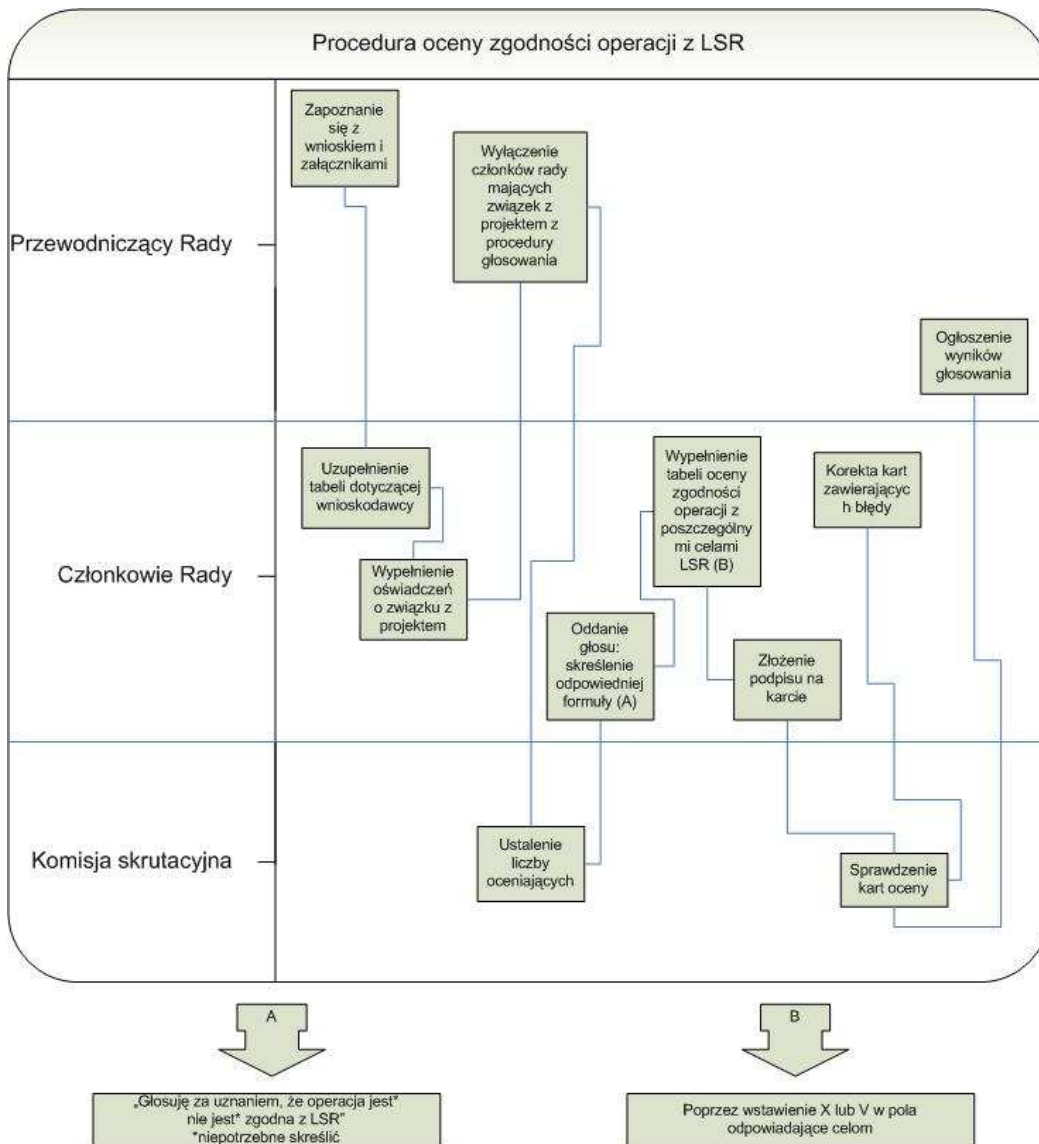
Funkcja:

Procedura opisuje szczegółowy przebieg głosowania w sprawie oceny zgodności operacji z LSR podczas posiedzenia, zgodnie z porządkiem obrad tego posiedzenia. Poprzedzona jest udziałem członków Rady w I części posiedzenia oraz zapoznaniem się z wnioskami udostępnionymi dla członków Rady w biurze LGD od momentu ustalenia terminu i miejsca obrad. Procedurę zamyka Przewodniczący posiedzenia ogłaszając wyniki głosowania.

Przebieg procesu:

Diagram: Procedura oceny zgodności operacji z LSR

Komentarz [u29]: do zmiany

Źródło: opracowanie własne LGD

Opis czynności Komisji Skrutacyjnej podczas głosowania:

Członkowie Rady zapoznają się z operacjami w biurze LGD na 7 dni przed posiedzeniem. Podczas posiedzenia po ogólnej dyskusji i dyskusji w gronie członków Rady, Przewodniczący posiedzenia zarządza głosowanie. Członkowie Rady wybierają spośród siebie dwóch członków Komisji Skrutacyjnej, zgodnie z regulaminem. Kolejne czynności wykonują radni w związku z głosowaniem.

Członkowie Rady przystępują do głosowania poprzez wypełnienie kart do głosowania. W pierwszej kolejności wypełniają kartę oceny zgodności operacji z LSR. Jest to równocześnie rozpoczęcie procedury oceny zgodności operacji z LSR. Członkowie Rady w pierwszej kolejności wypełniają rubrykę dotyczącą wniosku poprzez wpisanie numeru wniosku, nazwy wnioskodawcy oraz tytułu projektu, zgodnie z instrukcją wypełniania kart.

~~Zawiera się tu procedura wyłączenia członków Rady mających związek z przeznaczonym do głosowania projektem. Po podpisaniu oświadczeń, członkowie Rady, którzy mają związek z omawianym projektem zostają wyłączeni z procedury głosowania. Członkowie Rady wypełniają oświadczenie. radni mający związek z ocenianą operacją zostają wyłączeni z głosowania. Przewodniczący Posiedzenia określa liczbę głosujących.~~

Członkowie Rady uprawnieni do głosowania, skreślają odpowiednią formułę w rubryce „Głosuję za uznaniem, że operacja jest* nie jest* zgodna z LSR LGD „BUD-UJ RAZEM”. Następnie w tabeli zaznaczają znakiem X lub V cele, którym odpowiada operacja. Podpisują się na karcie i oddają karty Komisji Skrutacyjnej. Czynności Komisji Skrutacyjnej rozpoczyna sprawdzenie ważności kart. Jeśli karta zawiera braki lub błędy, Komisja Skrutacyjna wzywa członka Rady, który tę kartę wypełnił do naniesienia poprawek, przy czym członek Rady może tylko raz poprawić kartę. Jeśli karta nadal zawiera błędy, zostaje uznana za głos nieważny. Członkowie Rady nanoszą poprawki na kartach w sposób następujący:

- zaznaczają puste kratki i wypełniają puste pola,
- zaznaczone w sposób błędny kratki i zapisane pola skreślają, wypełniają i składają obok korekty swój podpis.

Po sprawdzeniu ważności głosów Komisja skrutacyjna przelicza głosy i podaje wynik do wiadomości Przewodniczącemu Posiedzenia. Przewodniczący ogłasza wyniki głosowania.

Tabela: Zakres odpowiedzialności procedury oceny zgodności operacji z LSR

ZAKRES ODPOWIEDZIALNOŚCI	NAZWA ZADANIA	TERMINY
Członkowie Rady	Zapoznanie się z wnioskiem i załącznikami do wniosku	Co najmniej 7 dni przed posiedzeniem
Członkowie Rady	Uzupełnienie tabeli dotyczącej wnioskodawcy	Podczas posiedzenia
Członkowie Rady	Skreślenie odpowiedniej formuły (oddanie głosu) w polu głosowania	
Członkowie Rady	Wypełnienie tabeli oceny zgodności operacji z celami ogólnymi i szczegółowymi LSR poprzez wstawienie X lub V w pola odpowiadające celom	
Członkowie Rady	Złożenie podpisu i umieszczenie daty posiedzenia na karcie	
Członkowie Rady	Oddanie karty w ręce Komisji skrutacyjnej posiedzenia	
Komisja skrutacyjna posiedzenia	Sprawdzenie kart wypełnionych przez członków Rady podczas posiedzenia	
Komisja skrutacyjna posiedzenia	Wezwanie członka rady, który wypełnił tę kartę, do wypełnienia pustych pól i kratek bądź dokonania korekty w wypełnionych polach i kratkach oraz złożenia przy nich podpisu	
Członkowie Rady	Poprawki kart oceny zawierających błędy	
Komisja skrutacyjna posiedzenia	Podpisanie kart	
Komisja skrutacyjna posiedzenia	Zsumowanie liczby głosów „za” i „przeciw” oraz głosów nieważnych	

Procedura oceny zgodności operacji z lokalnymi kryteriami wyboru

Szereg konsultacji społecznych podczas opracowania Lokalnej Strategii Rozwoju LGD „BUD-UJ RAZEM” objął m.in. określenie lokalnych kryteriów wyboru projektów dla działania „Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju”. Analiza lokalnych potrzeb obszaru objętego niniejszą strategią oraz zakres możliwej do otrzymania pomocy w ramach działań: „Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej”, „Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw”, „Odnowa i rozwój wsi” oraz dla projektów przyczyniających się

do poprawy jakości życia lub zróżnicowania działalności gospodarczej na obszarze działania LGD, które nie kwalifikują się do wsparcia w ramach działań osi 3 „Jakość życia na obszarach wiejskich i różnicowanie gospodarki wiejskiej”, tzw. „małe projekty” pozwoliły na wypracowanie następujących lokalnych kryteriów wyboru operacji.

Wypracowano 4 zestawy lokalnych kryteriów wyboru operacji:

Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej

- trwałość projektu
- wartość dodana projektu (skierowanie działalności w stronę odchodzenia od działalności rolniczej – projekt przewiduje szansę otworzenia działalności gospodarczej)
- innowacyjność operacji
- komplementarność operacji w stosunku do innych operacji realizowanych na obszarze LGD
- wykorzystanie lokalnych zasobów przyrodniczych i kulturowych
- wiarygodność/doświadczenie wnioskodawcy

Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw

- wiarygodność/doświadczenie wnioskodawcy
- wpływ na powstawanie nowych miejsc pracy
  - powyżej 3 miejsc pracy
  - od 2 do 3 miejsc pracy
  - 1 miejsce pracy
- innowacyjność operacji
- komplementarność operacji w stosunku do innych operacji realizowanych na obszarze LGD
- wykorzystanie lokalnych zasobów przyrodniczych i kulturowych

Odnowa i rozwój wsi

- wiarygodność/doświadczenie wnioskodawcy
- miejsce realizacji operacji:
  - poniżej 1000 mieszkańców
  - od 1000 do 4000 mieszkańców
  - powyżej 4000 mieszkańców

- zasięg operacji
  - więcej niż jednej miejscowości
  - jednej miejscowości
- udział innych partnerów w realizacji operacji
  - więcej niż 3 innych podmiotów
  - od 1 do 2 podmiotów
  - bez udziału innych podmiotów
- komplementarność operacji w stosunku do innych operacji realizowanych na obszarze LGD
- wpływ operacji na pobudzenie aktywności mieszkańców i wzmocnienie ich więzi z miejscem zamieszkania

Małe projekty

- wiarygodność/doświadczenie wnioskodawcy
- miejsce realizacji operacji:
  - poniżej 1000 mieszkańców
  - od 1000 do 4000 mieszkańców
  - powyżej 4000 mieszkańców
- zasięg operacji
  - więcej niż jednej gminy
  - jednej gminy
- udział innych partnerów w realizacji operacji
  - więcej niż 3 innych podmiotów
  - od 1 do 2 podmiotów
  - bez udziału innych podmiotów
- komplementarność operacji w stosunku do innych operacji realizowanych na obszarze LGD
- wpływ operacji na pobudzenie aktywności mieszkańców i wzmocnienie ich więzi z miejscem zamieszkania

Kryterium, istotnym ze względu na szczupłość środków Leader, jest także kwota operacji. Leader ma być inicjatorem, bodźcem do rozwoju. Ponadto preferuje się projekty, wymagające niewielkiego dofinansowania. W oparciu o te kryteria oraz zgodnie z Regulaminem organizacyjnym Rady LGD opracowano procedurę zgodności operacji z lokalnymi kryteriami

wyboru. Należy w niej wyróżnić: czynności członków Rady (sposób głosowania) oraz czynności Komisji Skrutacyjnej. Karta oceny zgodności operacji z lokalnymi kryteriami wyboru została zamieszczona w załączniku nr 9.

Przedmiot procedury:

Procedura oceny zgodności operacji z lokalnymi kryteriami wyboru dla członków Rady oceniających operacje.

Obszar:

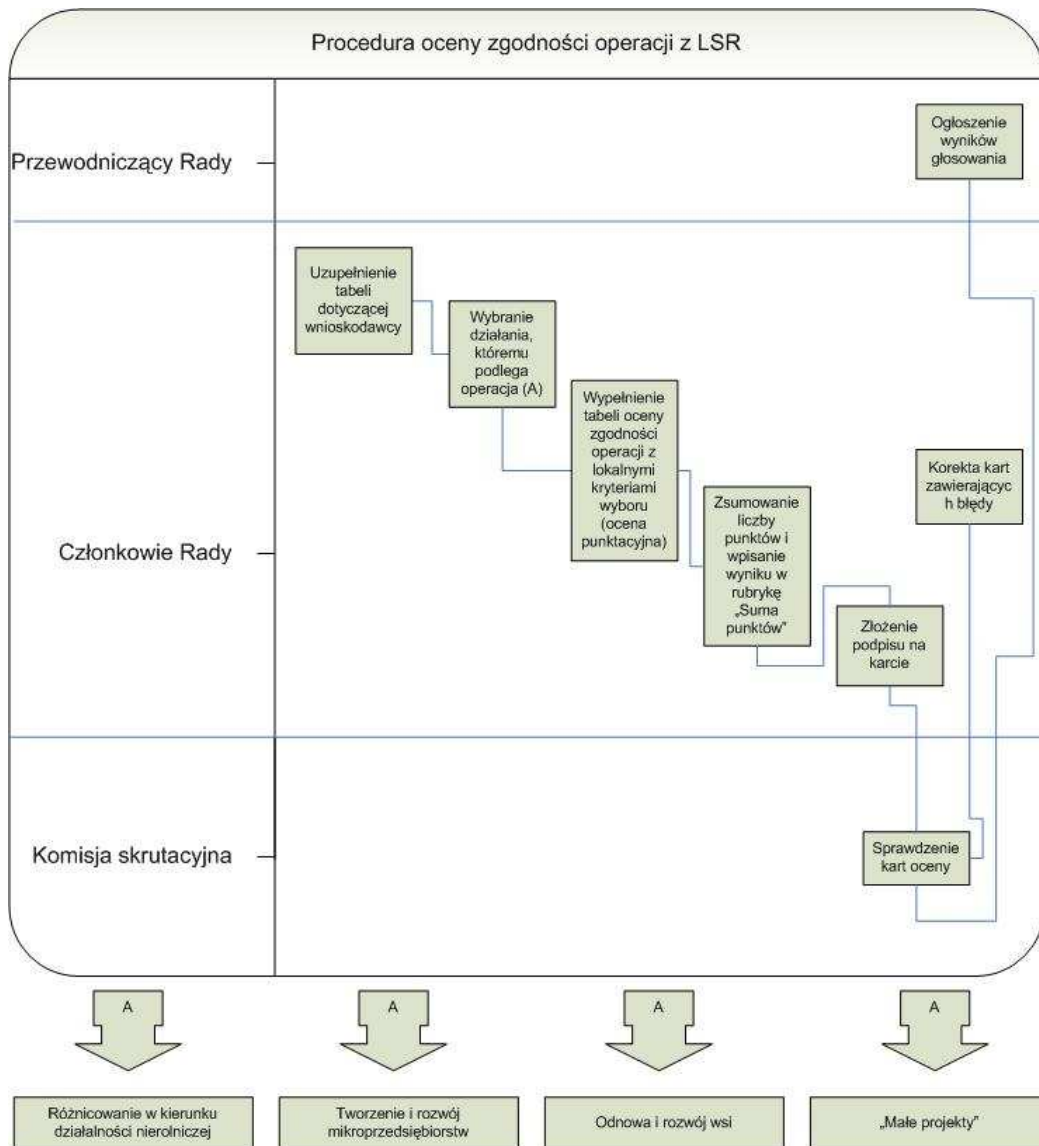
Przebieg oceny projektów poprzez wypełnienie kart do głosowania podczas posiedzenia Rady decyzyjnej LGD.

Funkcja:

Procedura opisuje szczegółowy przebieg głosowania w sprawie oceny zgodności operacji z lokalnymi kryteriami wyboru operacji podczas posiedzenia, zgodnie z porządkiem obrad tego posiedzenia. Poprzedzona jest głosowaniem członków Rady w sprawie zgodności operacji z LSR. Procedurę zamyka Przewodniczący posiedzenia ogłaszając wyniki głosowania.

Przebieg procesu:

Diagram: Procedura zgodności operacji z lokalnymi kryteriami wyboru

Źródło: opracowanie własne LGD

Opis czynności Komisji Skrutacyjnej podczas głosowania:

Członkowie Rady wypełniają karty do głosowania w sprawie oceny zgodności operacji z lokalnymi kryteriami wyboru – załącznik nr 9, według kolejności:

- wypełnienie rubryki dotyczącej operacji:

- numer wniosku
- nazwa wnioskodawcy
- tytuł projektu
- zaznaczenie działania, któremu odpowiada operacja poprzez wstawienie znaku X lub V w kratce odpowiadającej działaniu
- wypełnienie tabeli oceny punktacyjnej odpowiadającej wybranemu działaniu poprzez przyznanie określonej liczby punktów w polach odpowiadających poszczególnym kryteriom wyboru
- zsumowanie liczby punktów i wpisanie wyniku w polu odpowiadającym „sumie punktów”
- podpisanie karty i umieszczenie daty posiedzenia
- oddanie kart w ręce Komisji Skrutacyjnej

Zadaniem Komisji Skrutacyjnej posiedzenia jest sprawdzenie ważności oddanych głosów. Jeśli karta zawiera braki lub błędy, Komisja Skrutacyjna wzywa członka Rady, który tę kartę wypełnił do naniesienia poprawek, przy czym członek Rady może tylko raz poprawić kartę. Jeśli karta nadal zawiera błędy, zostaje uznana za głos nieważny. Członkowie Rady nanoszą poprawki na kartach w sposób następujący:

- zaznaczają puste kratki i wypełniają puste pola
- zaznaczone w sposób błędny kratki i zapisane pola skreślają, wypełniają i składają obok korekty swój podpis.

Po sprawdzeniu ważności głosów Komisja skrutacyjna przelicza głosy i podaje wynik do wiadomości Przewodniczącemu Posiedzenia. Przewodniczący ogłasza wyniki głosowania i odczytuje uchwałę. ~~Po zakończeniu procedury głosowania członkowie Rady podejmują uchwałę o dofinansowaniu/niedofinansowaniu projektów.~~

Tabela: Zakres odpowiedzialności procedury oceny zgodności operacji z lokalnymi kryteriami wyboru

ZAKRES ODPOWIEDZIALNOŚCI	NAZWA ZADANIA	TERMINY
Członkowie Rady	Uzupełnienie tabeli dotyczącej wnioskodawcy	Podczas posiedzenia
Członkowie Rady	Wybranie działania, któremu podlega operacja	
Członkowie Rady	Wypełnienie tabeli oceny zgodności operacji z lokalnymi kryteriami wyboru odpowiadającej działaniu, w który wpisuje się projekt (ocena punktacyjna)	
Członkowie Rady	Zsumowanie liczby punktów i wpisanie wyniku w polu „suma punktów”	

Członkowie Rady	Złożenie podpisu i umieszczenie daty posiedzenia na karcie	
Członkowie Rady	Oddanie karty w ręce Komisji skrutacyjnej posiedzenia	
Komisja skrutacyjna posiedzenia	Sprawdzenie kart wypełnionych przez członków Rady podczas posiedzenia	
Komisja skrutacyjna posiedzenia	Wezwanie członka rady, który wypełnił tę kartę, do wypełnienia pustych pól i kratek bądź dokonania korekty w wypełnionych polach i kratkach oraz złożenia przy nich podpisu	
Członkowie Rady	Poprawki kart oceny zawierających błędy	
Komisja skrutacyjna posiedzenia	Podpisanie kart	
Komisja skrutacyjna posiedzenia	Zsumowanie liczby głosów „za” i „przeciw” oraz głosów nieważnych	

Procedura odwoławcza

Od decyzji wydanej przez Organ decyzyjny LGD, czyli Radę służy odwołanie. Strona niezadowolona z decyzji może zwrócić się do tego organu z wnioskiem o ponowne rozpatrzenie sprawy. Wnioskodawca po otrzymaniu pisma informującego o nie zakwalifikowaniu operacji do dofinansowania ma prawo w terminie 7 dni kalendarzowych złożyć pisemny wniosek o ponowne rozpatrzenie wniosku o dofinansowanie operacji. W tym samym terminie wnioskodawcy przysługuje prawo wglądu do protokołu oceny w siedzibie Biura LGD. Odwołanie podlega ponownemu rozpatrzeniu przez Radę wniosku o dofinansowanie operacji na posiedzeniu zwołanym przez Przewodniczącą Rady lub jego zastępcę. Wniosek o ponowne rozpatrzenie wniosku o dofinansowanie operacji musi zostać szczegółowo uzasadniony. Wniosek o ponowne rozpatrzenie operacji pozostaje bez rozpatrzenia w przypadku gdy:

- został wniesiony po upływie określonego terminu
- został wniesiony przez nieuprawniony podmiot, tzn. nie będący wnioskodawcą, którego wniosek o dofinansowanie operacji podlegał ocenie,
- nie zawierał pisemnego uzasadnienia lub innych danych wymaganych we wniosku o ponowne rozpatrzenie.

W momencie ponownego rozpatrywania wniosku o dofinansowanie operacji członkowie Rady rozpatrują wniosek na podstawie kryteriów obowiązujących w danym konkursie i tylko

w tych jego elementach, których dotyczy uzasadnienie podane przez wnioskodawcę. Rada podejmuje uchwałę o pozytywnym lub negatywnym rozpatrzeniu wniosku zwykłą większością głosów przy obecności co najmniej połowy członków uprawnionych do głosowania. Wniosek o dofinansowanie operacji, który w wyniku ponownego rozpatrzenia uzyskał liczbę punktów, która kwalifikowałaby go do objęcia dofinansowaniem w danym naborze zyskuje prawo dofinansowania w ramach dostępnych środków. Wniosek o ponowne rozpatrzenie wniosku o dofinansowanie konkretnej operacji może zostać złożony tylko jeden raz. O wynikach ponownego rozpatrzenia wniosku wnioskodawca zostaje poinformowany przez Zarząd LGD w terminie 7 dni od dnia posiedzenia Rady, na którym wniosek był rozpatrywany.

Procedura zmiany lokalnych kryteriów wyboru

Z kolejnymi naborami, będzie przybywać doświadczenia. Nasuną się zapewne wnioski, co do realizacji działania „Wdrażanie lokalnych strategii”. Stąd określenie procedury zmiany kryteriów lokalnych.

Przewiduje się uwzględnienie tematyki lokalnych kryteriów na Walnych Zebraniach LGD. Ponadto spotkania robocze oraz ewaluacja własna realizacji strategii przez wymaga spotkań roboczych.

Opis procedury:

Proponowane zmiany procedury oceny zgodności operacji z lokalnymi kryteriami wyboru, wnioski Radnych, wnioski z przebiegu Walnego Zebrania członków będą szczegółowo omawiane na spotkaniach Zarządu. Przygotowane w ten sposób karty zmian podaje się do wiadomości członków Rady.

Podsumowując, by zapewnić przejrzystość, demokratyczność oraz jawność podejmowanych decyzji, Rada funkcjonuje w oparciu o wewnętrzny regulamin organizacyjny – załącznik nr3. i obowiązujące przepisy prawa. Sposób wyboru operacji odbywa się zgodnie z procedurami:

- *Oceny zgodności operacji z LSR*
- *Oceny zgodności operacji z lokalnymi kryteriami wyboru*

Członkowie Rady głosują w sprawie wyboru operacji, poprzez wypełnienie karty zgodności operacji z LSR – załącznik nr 9, karty oceny zgodności z lokalnymi kryteriami wyboru - załącznik nr 9.

Z decyzją Rady, wnioskodawcy mogą się nie zgodzić i złożyć wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy zgodnie z procedurą odwołania.

By działanie „Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju” wpłynęło na właściwy rozwój obszaru objętego LSR opracowano procedurę zmiany kryteriów wyboru operacji.

Tryb przyjmowania wniosków przez biuro LGD jest jasny i przejrzysty. Przygotowano inne dokumenty mające ułatwić ocenę projektów, jak: wzór rejestru wniosków, ~~wzór karty weryfikacji formalnej wniosku, wzór wezwania do usunięcia braków i błędów we wniosku~~ – załącznik nr 8. Biuro LGD działa zgodnie z regulaminem funkcjonowania biura – załącznik nr 10.

X. Budżet LGD dla każdego roku realizacji LSR

~~Budżet Lokalnej Grupy Działania zapewnia realizację zaplanowanych działań zawartych w Lokalnej Strategii Rozwoju. LGD „BUD-UJ RAZEM” obejmuje swoją Lokalną Strategią Rozwoju obszar z liczbą mieszkańców wynoszącą 17 626 i na realizację LSR może się ubiegać o przyznanie środków w wysokości 2 608 648,00 zł ($17\,626 \times 148 = 2\,608\,648,00$ zł).~~

~~Kwota przypadająca na wdrażanie LSR wynosi 2 044 616,00 zł, ($34\,445 \times 116$ zł)~~

~~• Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej 10,27% puli środków przeznaczonych na wdrożenie LSR, tj. 210 000,00 zł,~~

~~• Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw stanowią 10,27% puli środków przeznaczonych na wdrożenie LSR, tj. 210 000,00 zł,~~

~~• Odnowa i rozwój wsi stanowi 69,43% puli środków przeznaczonych na wdrożenie LSR, tj. 1 419 616,00 zł,~~

~~• Małe projekty stanowią 10,03% puli środków przeznaczonych na wdrożenie LSR, tj. 205 000,00 zł,~~

~~Kwota przypadająca na wdrażanie projektów współpracy wynosi 52 878,00 zł, ($17\,626 \times 3$ zł)~~

~~Kwota przypadająca na funkcjonowanie LGD, wynosi 511 154,00 zł, ($17\,626 \times 29$ zł)~~

~~Koszty bieżące stanowią 15% wszystkich innych wydatków w ramach LSR, które podzielono następujący sposób:~~

~~• Koszty bieżące LGD stanowią 76,53% puli środków przeznaczonych na funkcjonowanie LGD, tj. 391 200,00 zł,~~

• ~~Nabywanie umiejętności stanowi 11,73% puli środków przeznaczonych na funkcjonowanie LGD, tj. 59 977,00 zł,~~

• ~~Aktywizacja stanowi 11,73% puli środków przeznaczonych na funkcjonowanie LGD, tj. 59 977,00 zł, (koszty realizacji badań dotyczących obszaru LGD uwzględniono w pozycji Aktywizacja).~~

~~Środki rozdzielane przez LGD dzielą się na:~~

• ~~Środki planowane na działania realizowane przez wnioskodawców ubiegających się o pomoc i mieszczące się w ramach działań osi 3 tj. Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej, Odnowa i rozwój wsi oraz Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw zgodnie z celami LSR,~~

~~o W ramach działania „Różnicowanie Kierunków Działalności Nierolniczej” maksymalna wysokość pomocy udzielanej jednemu beneficjentowi i na jedno gospodarstwo rolne nie może przekroczyć 100 tys. zł. Poziom pomocy może wynosić 50% kosztów kwalifikowanych projektu.~~

~~o W ramach działania „Odnowa i rozwój wsi” pomoc ma mieć formę zwrotu części kosztów kwalifikowanych. Maksymalna wysokość pomocy na realizację projektów w jednej miejscowości może wynosić 500 tys. zł. W okresie realizacji programu. Beneficjenci: jednostki samorządu terytorialnego i instytucje kultury muszą mieć zapewniony wkład z krajowych środków publicznych w wysokości co najmniej 25% kosztów kwalifikowanych projektu, pochodzących ze źródeł innych niż PROW.~~

~~o W ramach działania „Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw” maksymalna wysokość pomocy nie może przekroczyć 300 tys. zł. W przypadku przetwórstwa produktów rolnych lub jadalnych produktów leśnych maksymalna wysokość pomocy udzielona jednemu beneficjentowi wynosi 100 tys. zł. Pomoc przyznawana w tym działaniu wynosi maksymalnie 50% wartości projektu.~~

~~o Wnioski w ramach „małych projektów” powinny dotyczyć:~~

~~— edukacyjnym i warsztatowym dla ludności z obszaru objętego LSR,~~

~~— promocji i rozwoju lokalnej aktywności, w tym promocji lokalnej twórczości kulturalnej i artystycznej, z zachowaniem lokalnego dziedzictwa kulturowego, historycznego oraz przyrodniczego,~~

~~— organizacji szkoleń i innych przedsięwzięć nieinwestycyjnych o charakterze rozwoju agroturystyki i turystyki na obszarach wiejskich, w tym utworzenia elektronicznej bazy informacji turystycznej oraz stron www, przygotowania i wydania folderów informacyjnych, oznaczenia obiektów ważnych lub charakterystycznych dla obszaru~~

objętego LSR, inicjowania powstania, rozwoju, wprowadzenia na rynek oraz podnoszenia jakości produktów i usług bazujących na lokalnych zasobach, w tym naturalnych surowcach i produktach rolnych oraz tradycyjnych sektorach gospodarki; utworzenie innowacyjnych kanałów dystrybucji w postaci Giełdy Rolnej regionu łódzkiego, ——— organizacja imprez kulturalnych, rekreacyjnych, sportowych na obszarze objętym LGD „BUD-UJ RAZEM”.

- Środki planowane na działania realizowane przez LGD w ramach realizacji projektów współpracy (działanie 4.2)

Pomoc przyznawana ma być w formie jednorazowej. Istnieje możliwość realizacji projektu w etapach. Maksymalna wysokość pomocy to 100% kosztów kwalifikowanych.

- Środki planowane na działania realizowane przez LGD związane z nabywaniem umiejętności, aktywizacją i kosztami bieżącymi LGD (działanie 4.3).

Istnieje możliwość realizacji projektu w kilku etapach. Pomoc przyznawana w tym przypadku wynosi maksymalnie 100% wartości projektu.

- przedsięwzięcia w zakresie badań dotyczących obszaru objętego LSR
  - badania i analizy dotyczące obszaru objętego LSR
  - studia i plany wykonalności dotyczące obszaru objętego LSR
  - plany rozwoju
- przedsięwzięcia o charakterze informacyjnym
- przedsięwzięcia o charakterze szkoleniowym
  - seminaria
  - szkolenia
  - konferencje
  - konkursy
- przedsięwzięcia w zakresie wydarzeń promocyjnych i kulturalnych służące zwłaszcza
- ——— promocji regionu i jego tożsamości kulturowej
  - imprezy kulturalne
  - imprezy rekreacyjne, turystyczne i sportowe
  - festiwale, pokazy i festyny
  - targi, wystawy
- działalność propagandową, promocyjną, informacyjną i poligraficzną w tym:

- opracowywanie i druk broszur, folderów, plakatów
- opracowywanie i rozpowszechnianie materiałów audiowizualnych
- tworzenie i administrowanie stronami internetowymi
- przygotowywanie i rozpowszechnianie innych materiałów o charakterze reklamowym lub promocyjnym
- animowanie społeczności lokalnej

Harmonogram realizacji przedsięwzięć w okresach półrocznych:

Komentarz [x30]: Do roku 2015

Przedsięwzięcia i typy operacji zgodne z LSR	Okresy realizacji LSR													
	2009	2009	2010	2010	2011	2011	2012	2012	2013	2013	2014	2014	2015	2015
	I	II	I	II	I	II	I	II	I	II	I	II	I	II
Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej														
Odnowa i rozwój wsi														
Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw														
Małe projekty														
Aktywizacja														
Nabywanie umiejętności														
Projekty współpracy														
Koszty bieżące — administracyjne LGD														

Lokalna Strategia Rozwoju LGD „BUD-UJ RAZEM”

Budżet LGD „BUD-UJ RAZEM”:

Komentarz [x31]: Do roku 2015

rok	rodzaj kosztu	4.1.3. Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej	4.1.3. Odnowa i rozwój wsi	4.1.3. Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw	4.1.3.-Małe projekty	4.2.1. Projekty współpracy	4.3.1.- Koszty bieżące LGD	4.3.1. Nabywanie umiejętności	4.3.1. Aktywizacja	razem działania
2009	-całkowite	0,00	709-808,00	0,00	41-000,00	0,00	78-240,00	11-995,40	11-995,40	853-038,80
-	kwalfikowane	0,00	709-808,00	0,00	41-000,00	0,00	78-240,00	11-995,40	11-995,40	853-038,80
2010	-całkowite	0,00	709-808,00	0,00	41-000,00	0,00	78-240,00	11-995,40	11-995,40	853-038,80
-	kwalfikowane	0,00	709-808,00	0,00	41-000,00	0,00	78-240,00	11-995,40	11-995,40	853-038,80
2011	-całkowite	105-000,00	0,00	105-000,00	41-000,00	0,00	78-240,00	11-995,40	11-995,40	353-230,80
-	kwalfikowane	105-000,00	0,00	105-000,00	41-000,00	0,00	78-240,00	11-995,40	11-995,40	353-230,80
2012	-całkowite	105-000,00	0,00	105-000,00	41-000,00	17-626,00	78-240,00	11-995,40	11-995,40	370-856,80
-	kwalfikowane	105-000,00	0,00	105-000,00	41-000,00	17-626,00	78-240,00	11-995,40	11-995,40	370-856,80
2013	-całkowite	0,00	0,00	0,00	41-000,00	35-252,00	78-240,00	11-995,40	11-995,40	178-482,80
-	kwalfikowane	0,00	0,00	0,00	41-000,00	35-252,00	78-240,00	11-995,40	11-995,40	178-482,80
2014	-całkowite	-	-	-	-	0,00	-	-	-	0,00
-	kwalfikowane	-	-	-	-	0,00	-	-	-	0,00
2015	-całkowite	-	-	-	-	0,00	-	-	-	0,00
-	kwalfikowane	-	-	-	-	0,00	-	-	-	0,00
-	razem kwalfikowalne	210-000,00	1-419-616,00	210-000,00	205-000,00	52-878,00	391-200,00	59-977,00	59-977,00	2-608-648,00

Założenia:

1. — Liczba ludności przyjęta do obliczeń: 17 626,
2. — Kwota przypadająca na mieszkańca: 148 zł, z czego:
  - 116 — wdrażanie LSR, tj. 2 044 616,00 zł,
  - 3 zł — Projekty współpracy, tj. 52 878,00 zł,
  - 29 zł — Funkcjonowanie LGD, tj. 511 154,00 zł,
3. — Działania: Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej oraz Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw stanowią po 10,27% puli środków przeznaczonych na wdrażanie LSR, tj. po **210 000,00 zł** na każde z działań,
4. — Odnowa i rozwój wsi stanowi 69,43% puli środków przeznaczonych na wdrażanie LSR, tj. **1 419 616,00 zł**,
5. — Małe projekty stanowią 10,03% puli środków przeznaczonych na wdrożenie LSR, tj. **205 000,00 zł**,
6. — Koszty bieżące stanowią 15% wszystkich innych wydatków w ramach LSR, Kwotę przypadającą na funkcjonowanie LGD, tj. **391 200 ,00 zł** podzielono w następujący sposób:
  - Koszty bieżące LGD — 76,53%,
  - Nabywanie umiejętności — 11,73%,
  - Aktywizacja — 11,73% (koszty realizacji badań dotyczących obszaru LGD uwzględniono w pozycji Aktywizacja).

Uzasadnienie:

1. Mikroprzedsiębiorcy i rolnicy mogą wnioskować o wsparcie inwestycji do Osi III PROW poprzez Urząd Marszałkowski lub ARiMR oraz do innych programów np. RPO WŁ, PROW, POiŚ, POIG, POKL — w związku z czym niewielka pula środków została przeznaczona na tego typu inwestycje.
2. Na odnowę i rozwój wsi założono stosunkowo znaczące wsparcie — z uwagi na fakt, że z nowo powstałej infrastruktury będą korzystać wszyscy mieszkańcy danej miejscowości objętej wsparciem.
3. Kwota przeznaczona na tzw. „małe projekty” jest zgodna z zamierzeniami organizacji społecznych i mieszkańców, z uwagi na konieczny wkład finansowy wnioskodawcy będą aplikować o kwoty mniejsze niż 25 tys. zł.

Budżet Lokalnej Grupy Działania zapewnia realizację zaplanowanych działań zawartych w Lokalnej Strategii Rozwoju. LGD „BUD-UJ RAZEM” obejmuje swoją Lokalną Strategią

Rozwoju obszar z liczbą mieszkańców wynoszącą **48 150** i na realizację LSR może się ubiegać o przyznanie środków w wysokości **7 126 200,00 zł** ($48\,150 \times 148 = 7\,126\,200,00$ zł).

kwota przypadająca na wdrażanie LSR wynosi **5 585 400,00 zł**, ($48\,150 \times 116$ zł)

- Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej 10,00% puli środków przeznaczonych na wdrożenie LSR, tj. **558 540,00 zł**,
- Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw stanowią 10,00% puli środków przeznaczonych na wdrożenie LSR, tj. **558 540,00 zł**,
- Odnowa i rozwój wsi stanowi 70,00% puli środków przeznaczonych na wdrożenie LSR, tj. **3 909 780,00 zł**,
- Małe projekty stanowią 10,00% puli środków przeznaczonych na wdrożenie LSR, tj. **558 540,00 zł**,

Kwota przypadająca na wdrażanie projektów współpracy wynosi 144 450,00 zł, ($48\,150 \times 3$ zł)

Kwota przypadająca na funkcjonowanie LGD, wynosi **1 396 350,00 zł**, ($48\,150 \times 29$ zł)

Koszty bieżące stanowią 15% wszystkich innych wydatków w ramach LSR, które podzielono następujący sposób:

- Koszty bieżące LGD – stanowią 85,00% puli środków przeznaczonych na funkcjonowanie LGD, tj. **1 068 930,00 zł**,
- Nabywanie umiejętności i aktywizacja – stanowi 15,00% puli środków przeznaczonych na funkcjonowanie LGD, tj. **327 420,00 zł**,

Środki rozdzielane przez LGD dzielą się na:

- Środki planowane na działania realizowane przez wnioskodawców ubiegających się o pomoc i mieszczące się w ramach działań osi 3 tj. Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej, Odnowa i rozwój wsi oraz Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw zgodnie z celami LSR,
  - o W ramach działania „Różnicowanie Kierunków Działalności Nierolniczej” maksymalna wysokość pomocy udzielanej jednemu beneficjentowi i na jedno gospodarstwo rolne nie może przekroczyć 100 tys. zł. Poziom pomocy może wynosić 50% kosztów kwalifikowanych projektu.
  - o W ramach działania „Odnowa i rozwój wsi” pomoc ma mieć formę zwrotu części kosztów kwalifikowanych. Maksymalna wysokość pomocy na realizację projektów w jednej miejscowości może wynosić 500 tys. zł. W okresie realizacji programu. Beneficjenci: jednostki samorządu terytorialnego i instytucje kultury muszą mieć zapewniony wkład

Komentarz [M32]: Tu był chyba błąd było 15 % a na dole 85

z krajowych środków publicznych w wysokości co najmniej 25% kosztów kwalifikowanych projektu, pochodzących ze źródeł innych niż PROW.

- o W ramach działania „Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw” maksymalna wysokość pomocy nie może przekroczyć 300 tys. zł. W przypadku przetwórstwa produktów rolnych lub jadalnych produktów leśnych maksymalna wysokość pomocy udzielona jednemu beneficjentowi wynosi 100 tys. zł. Pomoc przyznawana w tym działaniu wynosi maksymalnie 50% wartości projektu.
- o Wnioski w ramach „małych projektów” powinny dotyczyć:
  - edukacyjnym i warsztatowym dla ludności z obszaru objętego LSR,
  - promocji i rozwoju lokalnej aktywności, w tym promocji lokalnej twórczości kulturalnej i artystycznej, z zachowaniem lokalnego dziedzictwa kulturowego, historycznego oraz przyrodniczego,
  - organizacji szkoleń i innych przedsięwzięć nieinwestycyjnych o charakterze rozwoju agroturystyki i turystyki na obszarach wiejskich, w tym utworzenia elektronicznej bazy informacji turystycznej oraz stron www, przygotowania i wydania folderów informacyjnych, oznaczenia obiektów ważnych lub charakterystycznych dla obszaru objętego LSR, inicjowania powstania, rozwoju, wprowadzenia na rynek oraz podnoszenia jakości produktów i usług bazujących na lokalnych zasobach, w tym naturalnych surowcach i produktach rolnych oraz tradycyjnych sektorach gospodarki; utworzenie innowacyjnych kanałów dystrybucji w postaci Giełdy Rolnej regionu łódzkiego,
  - organizacja imprez kulturalnych, rekreacyjnych, sportowych na obszarze objętym LGD „BUD-UJ RAZEM”.

- Środki planowane na działania realizowane przez LGD w ramach realizacji projektów współpracy (działanie 4.2)

Pomoc przyznawana ma być w formie jednorazowej. Istnieje możliwość realizacji projektu w etapach. Maksymalna wysokość pomocy to 100% kosztów kwalifikowanych.

- Środki planowane na działania realizowane przez LGD związane z nabywaniem umiejętności, aktywizacją i kosztami bieżącymi LGD (działanie 4.3).

Istnieje możliwość realizacji projektu w kilku etapach. Pomoc przyznawana w tym przypadku wynosi maksymalnie 100% wartości projektu.

- przedsięwzięcia w zakresie badań dotyczących obszaru objętego LSR
  - o badania i analizy dotyczące obszaru objętego LSR

- studia i plany wykonalności dotyczące obszaru objętego LSR
- plany rozwoju
- przedsięwzięcia o charakterze informacyjnym
- przedsięwzięcia o charakterze szkoleniowym
  - seminaria
  - szkolenia
  - konferencje
  - konkursy
- przedsięwzięcia w zakresie wydarzeń promocyjnych i kulturalnych służące zwłaszcza
  - promocji regionu i jego tożsamości kulturowej
    - imprezy kulturalne
    - imprezy rekreacyjne, turystyczne i sportowe
    - festiwale, pokazy i festyny
    - targi, wystawy
- działalność propagandową, promocyjną, informacyjną i poligraficzną w tym:
  - opracowywanie i druk broszur, folderów, plakatów
  - opracowywanie i rozpowszechnianie materiałów audiowizualnych
  - tworzenie i administrowanie stronami internetowymi
  - przygotowywanie i rozpowszechnianie innych materiałów o charakterze reklamowym lub promocyjnym
- animowanie społeczności lokalnej

Harmonogram realizacji przedsięwzięć w okresach półrocznych:

Komentarz [x34]: Do weryfikacji

Przedsięwzięcia i typy operacji zgodne z LSR	Okresy realizacji LSR													
	2009	2009	2010	2010	2011	2011	2012	2012	2013	2013	2014	2014	2015	2015
	I	II	I	II	I	II	I	II	I	II	I	II	I	II
Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej			X											
Odnowa i rozwój wsi														
Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw			X											
Małe projekty														
Aktywizacja														
Nabywanie umiejętności														
Projekty współpracy					X	X								
Koszty bieżące – administracyjne LGD														

Komentarz [M33]: Do przedstawienia z 2013

Lokalna Strategia Rozwoju LGD „BUD-UJ RAZEM”

Budżet LGD „BUD-UJ RAZEM”:

Komentarz [x35]: Do roku 2015

ok	rodzaj kosztu	4.1.3. Różnicowania w kierunku działalności nierolniczej	4.1.3. Odnowa i rozwój wsi	4.1.3. Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw	4.1.3. Małe projekty	Razem 4.1.3.	4.2.1. Projekty współpracy	4.3.1. Koszty bieżące LGD	4.3.1. Nabywanie umiejętności i aktywizacja	Razem 4.3.1.	razem działania	
009	całkowite	0,00	709808,00	0,00	41000,00	750808,00	0,00	66340,00	22770,80	89110,80	839918,80	
	kwalifikowane	0,00	709808,00	0,00	41000,00	750808,00	0,00	66340,00	22770,80	89110,80	839918,80	
010	całkowite	0,00	3199972,00	0,00	129385,00	3329357,00	0,00	87578,60	22817,50	110396,10	3439753,10	
	kwalifikowane	0,00	3199972,00	0,00	129385,00	3329357,00	0,00	87578,60	22817,50	110396,10	3439753,10	
011	całkowite	279270,00	0,00	279270,00	129385,00	687925,00	48150,00	183002,28	56366,34	239368,62	975443,62	
	kwalifikowane	279270,00	0,00	279270,00	129385,00	687925,00	48150,00	183002,28	56366,34	239368,62	975443,62	
012	całkowite	279270,00	0,00	279270,00	129385,00	687925,00	96300,00	183002,28	56366,34	239368,62	1023593,62	
	kwalifikowane	279270,00	0,00	279270,00	129385,00	687925,00	96300,00	183002,28	56366,34	239368,62	1023593,62	
013	całkowite	0,00	0,00	0,00	129385,00	129385,00	0,00	183002,28	56366,34	239368,62	368753,62	
	kwalifikowane	0,00	0,00	0,00	129385,00	129385,00	0,00	183002,28	56366,34	239368,62	368753,62	
014	całkowite							0,00	183002,28	56366,34	239368,62	239368,62
	kwalifikowane							0,00	183002,28	56366,34	239368,62	239368,62
015	całkowite							0,00	183002,28	56366,34	239368,62	239368,62
	kwalifikowane							0,00	183002,28	56366,34	239368,62	239368,62
	razem kwalifikowalne	558 540,00	3 909 780,00	558 540,00	558 540,00	5 585 400,00	144 450,00	1 068 930,00	327 420,00	1 396 350,00	7 126 200,00	

Założenia:

7. Liczba ludności przyjęta do obliczeń: 48 150,
8. Kwota przypadająca na mieszkańca: 148 zł, z czego:
  - 116 – wdrażanie LSR, tj. 5 585 400,00 zł,
  - 3 zł – Projekty współpracy, tj. 144 450,00 zł,
  - 29 zł - Funkcjonowanie LGD, tj. 1 396 350,00 zł,
9. Działania: Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej oraz Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw stanowią po 10,00 % puli środków przeznaczonych na wdrażanie LSR, tj. po **558 540,00 zł** na każde z działań,
10. Odnowa i rozwój wsi stanowi 70,00% puli środków przeznaczonych na wdrażanie LSR, tj. **3 909 780,00 zł**,
11. Małe projekty stanowią 10,00% puli środków przeznaczonych na wdrożenie LSR, tj. **558 540,00 zł**,
12. Koszty bieżące stanowią 15% wszystkich innych wydatków w ramach LSR, Kwotę przypadającą na funkcjonowanie LGD, tj. **1 396 350,00 zł** podzielono w następujący sposób:
  - Koszty bieżące LGD – 76,55%,
  - Nabywanie umiejętności i aktywizacja – 23,45%

Uzasadnienie:

1. Mikroprzedsiębiorcy i rolnicy mogą wnioskować o wsparcie inwestycji do Osi III PROW poprzez Urząd Marszałkowski lub ARiMR oraz do innych programów np. RPO WŁ, PROW, POiŚ, POIG, POKL - w związku z czym niewielka pula środków została przeznaczona na tego typu inwestycje.
2. Na odnowę i rozwój wsi założono stosunkowo znaczące wsparcie – z uwagi na fakt, że z nowo powstałej infrastruktury będą korzystać wszyscy mieszkańcy danej miejscowości objętej wsparciem.
3. Kwota przeznaczona na tzw. „małe projekty” jest zgodna z zamierzeniami organizacji społecznych i mieszkańców, z uwagi na konieczny wkład finansowy wnioskodawcy będą aplikować o kwoty mniejsze niż 25 tys. zł.

XI. Opis procesu przygotowania i konsultowania LSR

Opracowanie niniejszego dokumentu zostało poprzedzone szeregiem działań, pozwalających na identyfikację problemów obszaru oraz określenie celów, których realizacja prowadziłyby do poprawy jakości życia na terenie LGD.

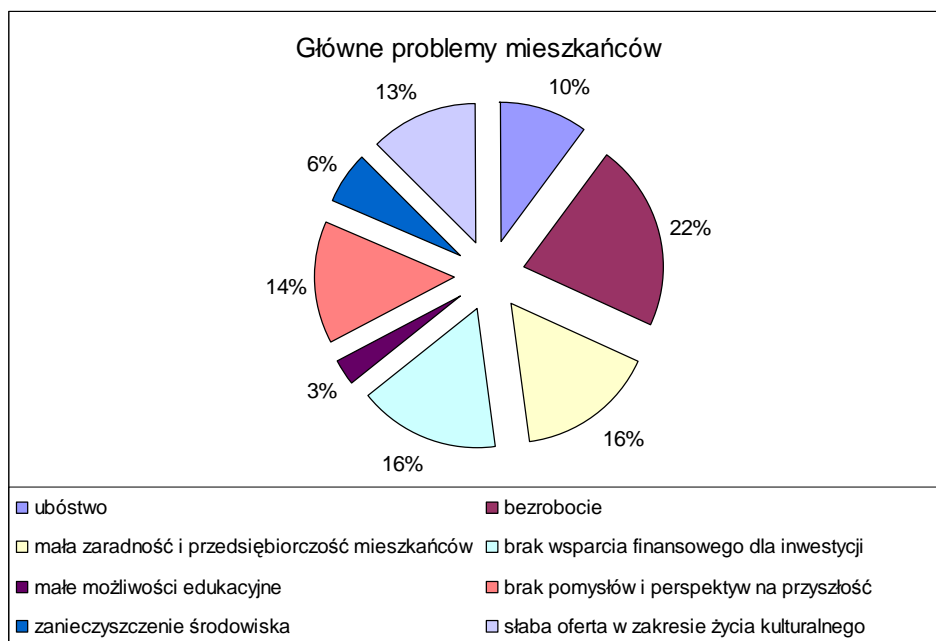
W procesie przygotowania i konsultacji niniejszego dokumentu aktywny udział wzięli w szczególności członkowie Rady, Zarządu LGD oraz utworzone na tę potrzebę grupy robocze złożone z mieszkańców terenu objętego LSR. Ponadto mieszkańcy omawianego terenu oraz osoby zaangażowane w rozwój terenu objętego niniejszym dokumentem uczestniczyły w licznych warsztatach oraz spotkaniach i konsultacjach, których celem było wypracowanie wspólnego stanowiska, co do istniejących problemów obszaru oraz propozycji ich rozwiązania (w załączniku nr 11 przykładowa lista obecności oraz zdjęcia).

Bardzo istotnym narzędziem była także przeprowadzona dla terenu LGD analiza SWOT, precyzyjnie ukazująca nie tylko atuty i słabe strony gmin, ale także wskazująca szanse ich rozwoju oraz zagrożenia, mogące utrudnić realizację zamierzeń.

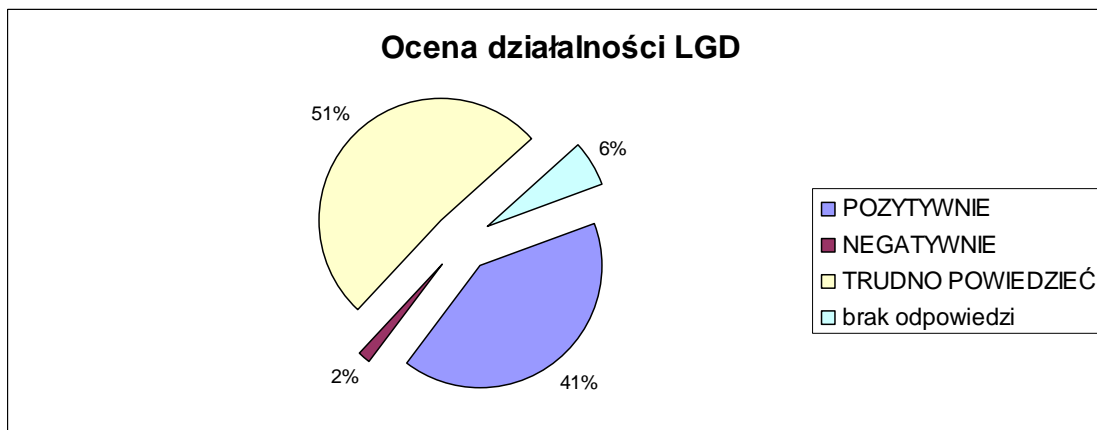
By umożliwić jak najszerszemu gronu mieszkańców udział w przygotowaniu LSR przeprowadzono dwa badania ankietowe mieszkańców. Łącznie ok. 200 osób wypełniło ankiety. Na podstawie tej próby opracowano wyniki.

Mieszkańcy główne problemy związane z rozwojem gmin upatrują w bezrobociu oraz w małej zaradności i przedsiębiorczości mieszkańców na równi z małymi możliwościami wsparcia finansowego dla inwestycji.

Główne problemy mieszkańców według badania ankietowego ilustruje poniższy wykres:

Zadaniem LGD jest aktywizacja mieszkańców wokół celów wyznaczonych wspólnie by rozwijać obszary wiejskie. Należy zauważyć, że LGD „BUD-UJ RAZEM” funkcjonuje od 2008 roku, stąd dopiero zaczyna realizować cele na rzecz zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich. Mimo tak krótkiego czasu działalności ankietowani (41%) ocenili pozytywnie Stowarzyszenie, według poniższego wykresu:

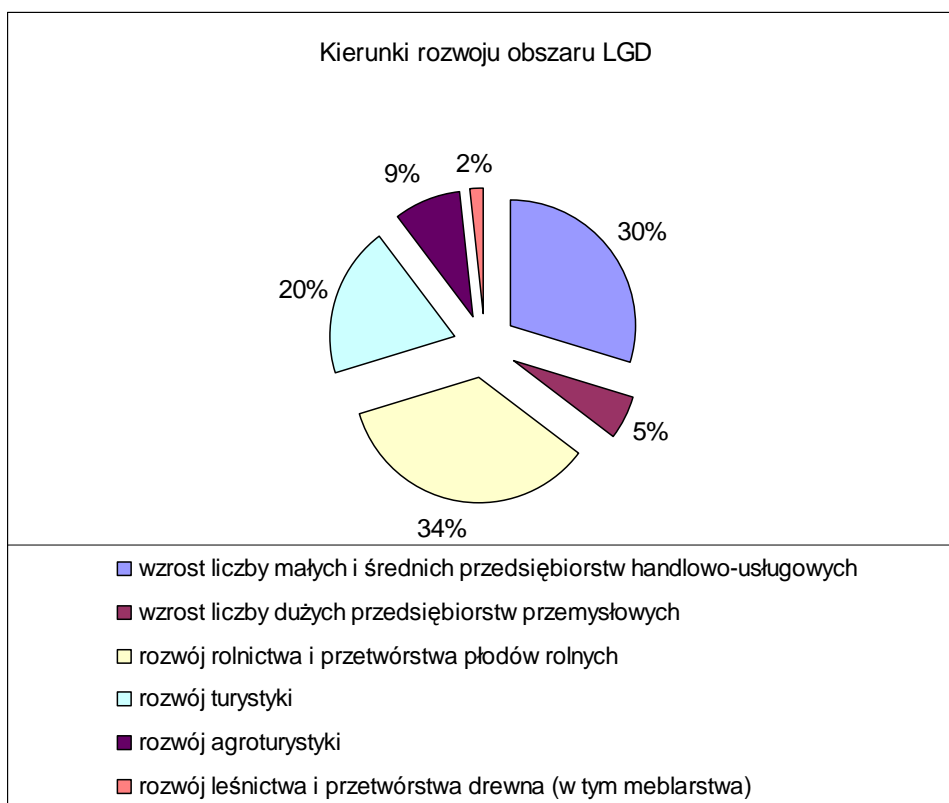

Wśród cech wyróżniających teren LGD od innych obszarów, zgodnie również z przeprowadzoną dla obszaru analizą SWOT, mieszkańcy wymienili m.in.:

- dobra organizacja pracy, współpraca z lokalną ludnością, chęć poprawy ulepszenia życia na wsi, zachęcanie do czynnego udziału w życiu społecznym,
- chęć zmiany na lepsze, infrastruktura, zabytki, wysokie poczucie tradycji,
- korzystne usytuowanie przy znaczących ośrodkach wiejskich drogach, blisko do trasy wojewódzkiej, trakty kolejowe, potencjał ekonomiczny i możliwości inwestycyjne,
- środowisko naturalne nieskażone
- życzliwość mieszkańców.

Wśród obiektów i miejsc turystycznych ankietowani wskazali zalew w Czarnocinie nad rzeką Wolbórka, jako miejsce o dużej wartości turystycznej i rekreacyjnej, na którym to powinny skupić się pierwsze działania w dziedzinie turystyki związane ponadto w bliskiej odległości z miejscem pobytu W.S. Reymonta w Prażkach dawnym Jakubowie na ternie gminy Będków.

Główne kierunki rozwoju obszaru objętego LSR mieszkańcy upatrują we własnej działalności rolnej (34%) oraz gospodarczej (30%). Na trzecim miejscu (20%) ankietowani wskazali rozwój turystyki, według poniższego wykresu:

Wsparcie dla projektów w ramach tworzenia i rozwoju mikroprzedsiębiorstw oraz różnicowania w kierunku działalności nierolniczej mieszkańcy upatrują w rozwoju usług dla ludności (31%), usługi dla gospodarstw rolnych lub leśnictwa (22%) oraz w rozwoju turystyki (15%), według poniższego wykresu:

W ramach odnowy wsi mieszkańcy widzą potrzebę budowa, przebudowa, remont lub wyposażenie obiektów pełniących funkcje publiczne, społeczno-kulturalne, rekreacyjne i sportowe, w tym poprawy infrastruktury społecznej, turystycznej i sportowej, jak na przykład: zapewnienie dzieciom i młodzieży miejsc rekreacji i wypoczynku w postaci placów zabaw, skateparków, siłowni na powietrzu oraz świetlic. Istnieje potrzeba poszerzenia oferty kulturalnej miejscowości objętych działaniem LGD, w tym remont lub budowa ośrodków kultury miejskiej i wiejskiej.

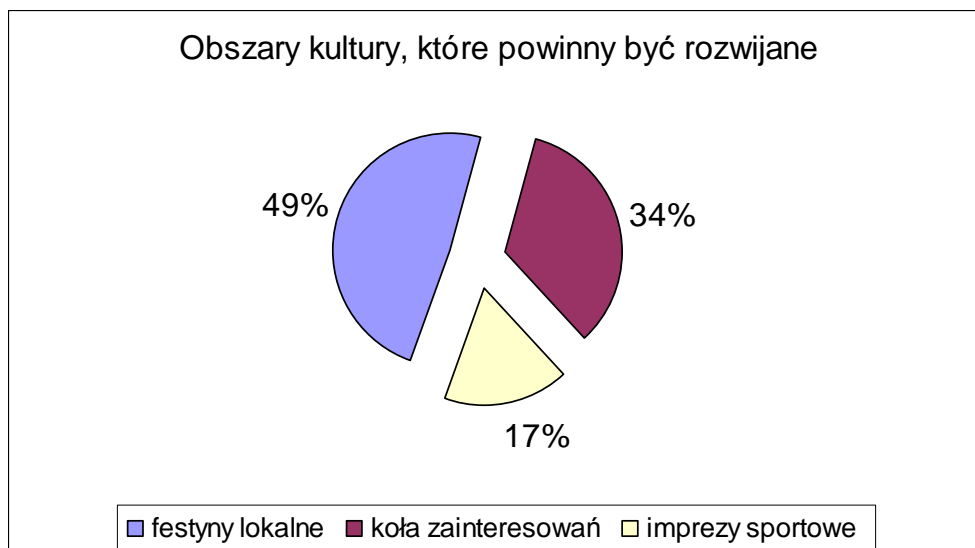
Obiekty informacji turystycznej i nie tylko dostępnej mieszkańcom i turystom ankietowani wskazali na drugim miejscu wśród potrzeb w ramach odnowy i rozwoju wsi.

Na trzecim miejscu mieszkańcy wskazali potrzebę restaurowania miejsc pamięci, pomników oraz zagospodarowanie przestrzeni publicznej, w tym odnowa centrów miejscowości.

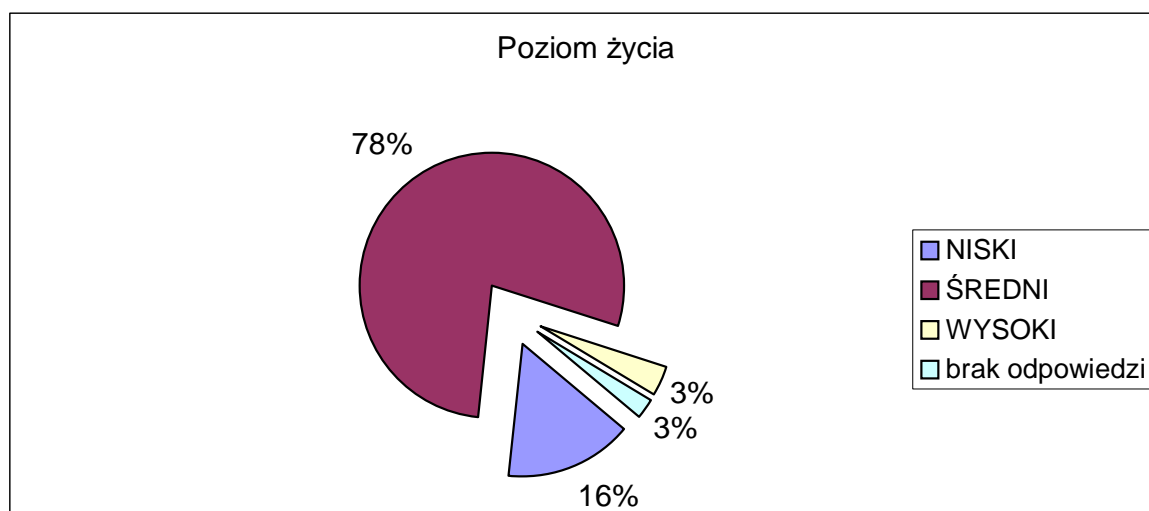
W „małych projektach” mieszkańcy upatrują szansę na pozyskanie dofinansowania w ramach:

- organizacja szkoleń i innych przedsięwzięć o charakterze edukacyjnym i warsztatowym dla ludności z obszaru objętego LSR, w tym szkoleń informatycznych, kulinarnych oraz z zakresu pozyskiwania środków finansowych zewnętrznych,
- promocja i rozwój lokalnej aktywności, w tym promocji lokalnej twórczości kulturalnej i artystycznej, z wykorzystaniem lokalnego dziedzictwa kulturowego, historycznego oraz przyrodniczego, poprzez wydawnictwa, wsparcie wyrobu produktów tradycyjnych i markowych produktów regionalnych, również poprzez wsparcie projektów mających na celu promocję regionu (strony www dla kół gospodyń wiejskich),
- rozwoju agroturystyki i turystyki na obszarach wiejskich, w tym: utworzenie lub zmodernizowanie bazy informacji turystycznej oraz stron www, przygotowanie i wydanie folderów informacyjnych, oznaczenie obiektów z obszaru objętego LSR,
- organizacja imprez kulturalnych, rekreacyjnych, sportowych na obszarze objętym działalnością LGD, w tym utworzenie spójnego cyklu imprez we wszystkich gminach i wsparcie projektów mających na celu organizację imprez integracyjnych, promocyjnych szlaków turystycznych, ale również młodzieżowych i dla dzieci mających za zadanie poprawę jakości życia na tym obszarze,
- zakup urządzeń i sprzętu (w tym komputerów z dostępem do Internetu) i ich udostępnianie na potrzeby społeczności wiejskiej w celu podniesienia jakości życia ludności na obszarze działania LGD, w tym wyposażenie świetlic wiejskich i innych punktów w komputery w imię upowszechniania dostępu do informacji i Internetu,
- zakup strojów, eksponatów i innego wyposażenia dla zespołów artystycznych, zespołów folklorystycznych oraz innych grup i zespołów kultywujących miejscowe tradycje i zwyczaje, w tym wsparcie kół gospodyń wiejskich, zespołów folklorystycznych, zespołów tańca oraz orkiestr dętych.

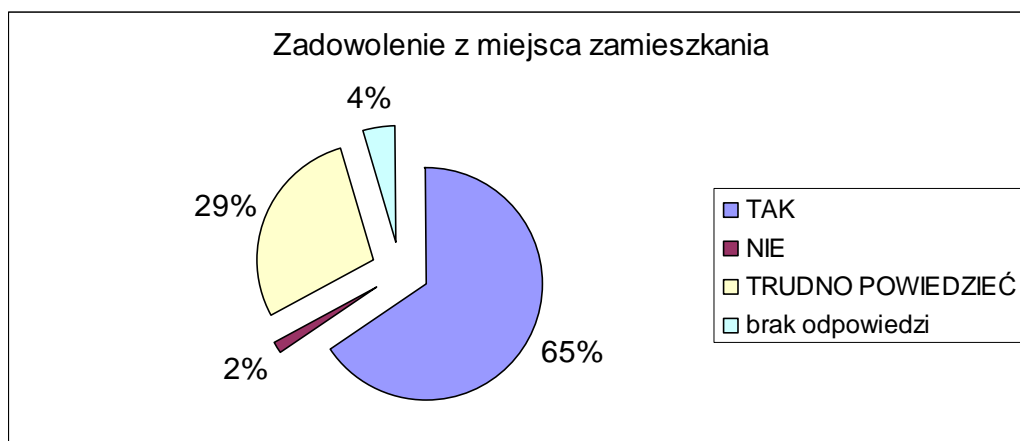
W ramach przedsięwzięć wspieranych i realizowanych przez LGD w dziedzinie kultury, mieszkańcy widzą potrzebę organizacji festynów lokalnych i tworzenia kół zainteresowań, według poniższego wykresu:

Wyznaczone przez badanych kierunki rozwoju oraz dostrzeżone problemy zostały opisane w LSR oraz znalazły odzwierciedlenie w celach i opisie planowanych przedsięwzięć do realizacji w ramach wdrażania LSR. Również wymienione przez mieszkańców potrzeby zostały uwzględnione w zadaniach LGD dotyczących aktywizacji i nabywania umiejętności. Badani określili swoją sytuację materialną jako średnią w 78 %. Aż 16% mieszkańców określiło swój poziom życia jako niski. Wyniki badania ankietowego w tym zakresie według poniższego wykresu:

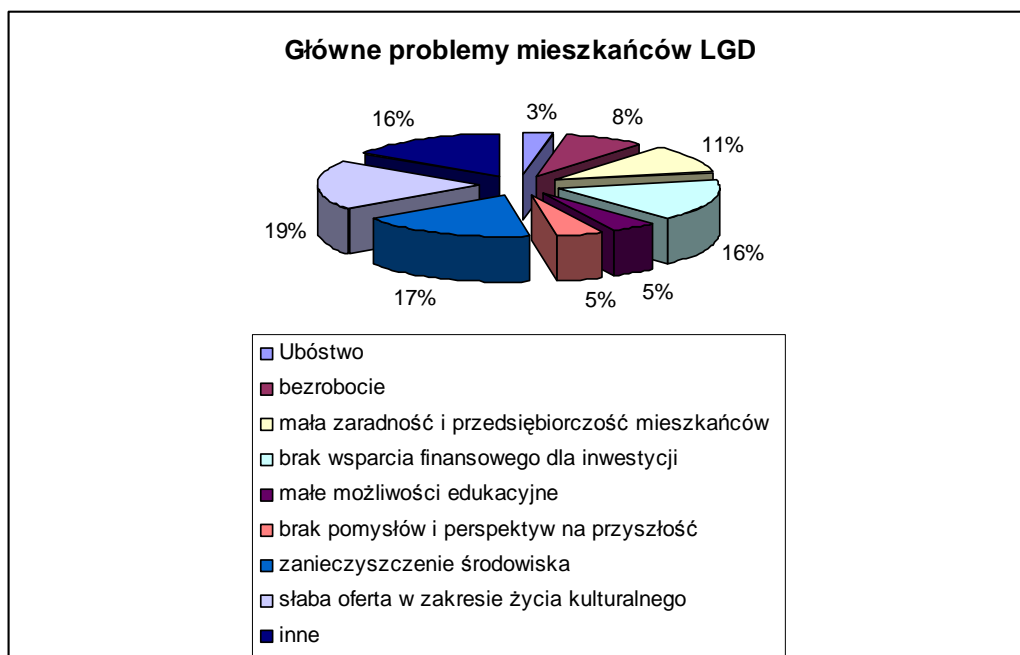
Jednakże 65% badanych odczuwa zadowolenie ze swojego miejsca zamieszkania, według wykresu:

Ogół powyższych działań pozwolił na kompleksowe opracowanie Lokalnej Strategii Rozwoju, uwzględniającej wszystkie dostrzeżone na opisywanym obszarze problemy z jednoczesnym zdefiniowaniem celów, których realizacja pozwoli na trwałe wyeliminowanie istniejących trudności, hamujących rozwój społeczno-gospodarczy oraz ogólną poprawę jakości życia.

W procesie opracowania LSR wykorzystano dokumenty strategiczne gmin, co umożliwiło pełniejszą diagnozę obszaru oraz wypracowanie celów zgodnych z tymi dokumentami.

W ramach aktualizacji LSR i ewaluacji pod koniec 2009 roku przeprowadzono również badanie ankietowe. Oto wyniki:

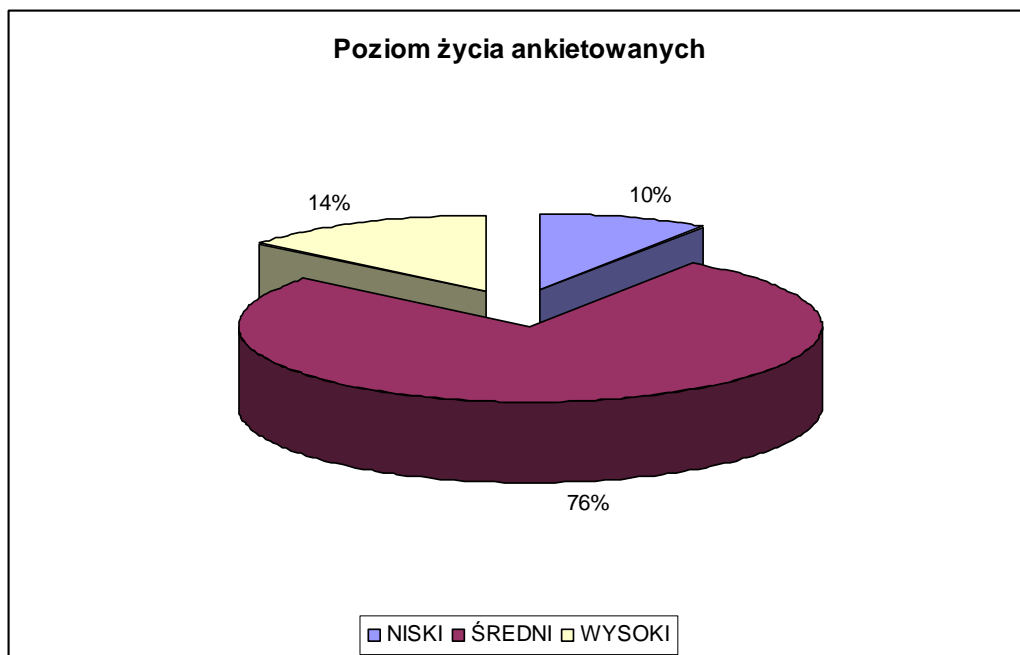
Najczęściej wskazywanym problemem mieszkańców jest słaba oferta kulturalna, zanieczyszczenie środowiska oraz brak wsparcia finansowego inwestycji. Wśród kategorii inne badani wymieniali: *brak silnych motywacji, * bierność jednostki, *brak możliwości korzystania z odpowiednich technologii, * brak pomysłu na zagospodarowanie kompleksowe terenów pod kątem inwestycji, *mało rozwinięta oferta kulturalna skierowana do młodzieży, * brak komunikacji autobusowej, *słaba jakość i dostęp do usług zdrowotnych, *mała ilość terenów leśnych, *niski poziom integracji wśród młodzieży. Wyniki wyraźnie wskazują, że ankietowani postrzegają problemy w skali lokalnej patrząc niejako na cały obszar LGD. W 2008 roku ankietowani najczęściej wskazywali odpowiedź: bezrobocie, mała zaradność i przedsiębiorczość mieszkańców oraz brak wsparcia finansowego inwestycji. Badani w 2009 roku mieli wskazać trzy najważniejsze problemy. Najwięcej osób wskazało na miejscu pierwszym: brak wsparcia finansowego inwestycji oraz zanieczyszczenie środowiska, na drugim małą zaradność i przedsiębiorczość mieszkańców, a na trzecim niedostateczną ofertę życia kulturalnego na obszarze LGD.

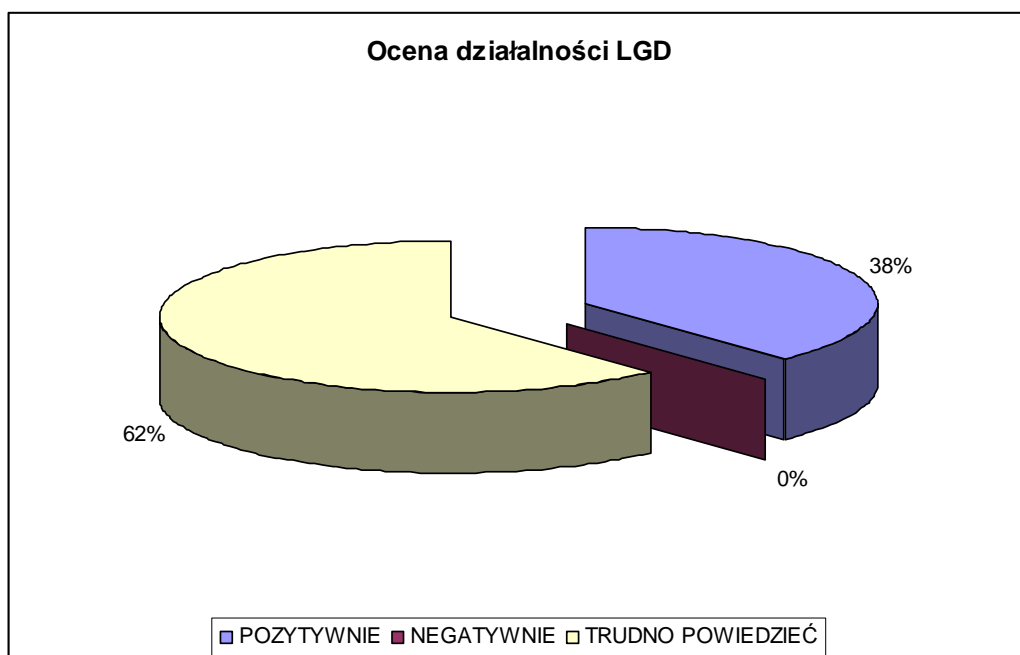

Powyższy wykres przedstawia wyniki badania ankietowego przeprowadzone podczas spotkań konsultacyjnych LSR w 2009 roku. Łatwo zauważyć, że w porównaniu z badaniem z roku 2008, więcej osób wybrało odpowiedź „TAK”. Wzbudzanie poczucia tożsamości z regionem jest procesem długotrwałym i żmudnym. Jednakże polityka Unii Europejskiej zmierza właśnie w tym kierunku stąd poczucie związania ze środowiskiem lokalnym i tzw. „małą ojczyzną” będzie wzrastać z każdym rokiem obecności Polski w UE. Sprzyjające są tu również działania LGD.

Ankietowani oceniając standard życia najlepiej ocenili dostęp i jakość edukacji na obszarze LGD, a najniżej: usługi socjalne i zdrowotne. Wśród problemów środowiska naturalnego najistotniejszymi dla badanych była: dewastacja szaty roślinnej i świata zwierzęcego oraz zanieczyszczenie powietrza. Ogólnie ankietowani ocenili swój standard życia jako średni:

Na pytanie: „Jak ocenia Pani/Pan działalność LGD?” w 2008 roku większość odpowiedziała: „trudno odpowiedzieć” tak samo, w roku 2009. Jednakże nikt z badanych nie ocenił tej działalności negatywnie.

II. Opis procesu wdrażania i aktualizacji LSR

LGD, korzystając ze środków finansowych funduszy strukturalnych UE jest zobowiązana przestrzegać zasad i procedur wspólnotowych, które opisuje rozporządzenie Rady (WE) nr 1698/2005 z dnia 20 września 2005 r. w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) oraz rozporządzenie wykonawcze Komisji (WE) nr 1974/2006 z dnia 15 grudnia 2006 r. ustanawiające szczegółowe zasady stosowania rozporządzenia Rady (WE) nr 1698/2005 w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW).

Skoordynowane działania w ramach wdrażania i aktualizacji LSR będą prowadzone kompleksowo. Są one bezpośrednio powiązane z procesem ewaluacji LSR. Zakłada się również udział ekspertów zewnętrznych (np. firm doradczych) we wdrażaniu LSR, ale przede wszystkim również we wspomnianym wcześniej procesie ewaluacji.

Z uwagi na kluczowe znaczenie dokumentu jakim jest Lokalna Strategia Rozwoju, proces jej aktualizacji będzie procesem ciągłym połączonym (powiązany) z realizowanym procesem ewaluacji. Z uwagi na istotne znaczenie procesu aktualizacji LSR dla zapewnienia jej efektywności, w proces ten zostanie zaangażowany zarząd LGD. Planowane jest organizowanie roboczych spotkań Zarządu LGD celem dokonywania oceny (bieżącej i przyszłej) sytuacji obszaru objętego LSR oraz podejmowania decyzji dotyczących wprowadzania ewentualnych zmian do LSR.

Za realizację procesu wdrażania LSR również odpowiedzialny będzie zarząd LGD.

Opracowany został system monitoringu procesu wdrażania i realizacji LSR, który zawiera następujące elementy:

- analizę celów projektu – wykorzystana zostanie tutaj tzw. matryca logiczna, dzięki której możliwe będzie zweryfikowanie powiązań pomiędzy zakładanymi celami i działaniami a oczekiwanymi rezultatami;
- przyjęcie wewnętrznych procedur działania – LGD dokona klasyfikacji i podziału kompetencji zadań dla poszczególnych osób zaangażowanych we wdrażanie LSR. Okresowo będzie dokonywana ocena poszczególnych członków i osób z wywiązywania się ze swoich obowiązków zapisanych w procedurach;